

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики

16 жовтня 2019 року

Веде засідання голова Комітету ГЕТМАНЦЕВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...члени Ради Національного банку України. Тобто наше засідання, воно буде складатися з двох частин. Перша частина: ми розглянемо законопроекти і відпустимо представників Кабінету Міністрів, Міністерства фінансів працювати. І на другій частині ми заслухаємо кожного з претендентів, ми до цього питання повернемося.

Щодо порядку денного. Розданий порядок денний. Єдине, що я прошу, немає у нас зараз Железняк, першого заступника, який повинен доповідати законопроект 2047, 2047-1. Але я прошу його включити... Так, будь ласка.

НИКОЛАЄНКО А.І. Пане голово, ми раніше обговорювали, що є ще проблема по "Євро-6", вона простенька, легенька, тобто з 2020 року забороняється...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, я знаю проблему по "Євро-6", ми можемо її рекомендувати до включення до порядку денного...

НИКОЛАЄНКО А.І. Так. Дякую. Це 2078, законопроект.

ЮЖАНІН Н.П. А що таке 2047?

ГОЛОВУЮЧИЙ. 2047 – це той законопроект, який про оцінку, про ліквідацію корупційних сфер в сфері...

ЮЖАНІНА Н.П. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, я ж кажу, я ж говорю, що я пропоную вставити до порядку денного ще це питання.

Питання...

ЮЖАНІНА Н.П. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви сьогодні отримали цей законопроект в тексті, погодженому депутатами, ви отримали сьогодні на групу зранку. А інший законопроект про "Євро-6" ми не розглядаємо зараз рекомендацію до першого читання, ми розглядаємо лише питання щодо включення до порядку денного.

ЮЖАНІНА Н.П. Точно не читав ніхто цей 2047, хто не приймав участь у робочій групі. Ну, точно. Ну, як так можна? Я вчора увечері пізно прочитала в порядок денний, готувалась до тих законопроектів, які сьогодні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, давайте тоді 2179, Ніна Петрівна, немає у вас заперечень?

ЮЖАНІНА Н.П. По чому?

ГОЛОВУЮЧИЙ. По 2179. Немає. Тобто два питання, два питання у нас на порядку денному. Проект Закону про запобігання та протидію легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом (2179) та друге питання – це розгляд кандидатур до Ради Національного банку України.

Якщо по ходу засідання прийдуть, будуть інші пропозиції, то ми повернемося до внесення змін до порядку денного.

НИКОЛАЄНКО А.І. І 2078 "Євро-6", пане голово.

_____. Є консенсус зараз, є...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є заперечення у народного депутата про те, що ми не повідомили.

НИКОЛАЄНКО А.І. У кого?

ГОЛОВУЮЧИЙ. У Ніни Петрівни.

НИКОЛАЄНКО А.І. Ніна Петрівна, зараз...

ЮЖАНІНА Н.П. .... Якщо ви говорите, він одна строчка, про те, що ми вже давно говорили про відтермінування застосування "Євро-6", я не проти, щоб його ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що значить якщо? Ви ж не бачили, він короткий чи некороткий...

ЮЖАНІНА Н.П. Так я почула. Андрій...

НИКОЛАЄНКО А.І. Він абсолютно... там один абзац, просто ми міняємо дату, поміняти з – на.

ЮЖАНІНА Н.П. (Не чути)

_____. Я пропонував внести в порядок денний.

ЮЖАНІНА Н.П. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є заперечення, тому, будь ласка, давайте за раніше узгодженим порядком денний.

Хто за порядок денний, прошу підтримати. Хто – проти? Утримався? Дякую. Рішення прийнято.

Проект Закону про запобігання та протидію легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масової знищення. Доповідає у нас Ольга Василевська-Смаглюк. І від Міністерства фінансів Павло Ходаковський, да? Почнемо з народного депутата.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Шановні колеги! Шановний пане голово! Ми уважно подивилися законопроект і в цілому з ним погоджуємося. І, в принципі, він потрібний, давно назрів. Єдине, що у нас є ряд зауважень, і стосуються вони збільшення функцій СБУ, а саме в частині формування санкційних списків. Там прописано, що СБУ буде формувати санкційні списки, хоча ми звертаємо увагу, що в запропонованій статті наявність кримінального провадження не є обов'язковою умовою для прийняття СБУ такого рішення. Також чинний порядок формування переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності, затверджений постановою Кабінету Міністрів. Він, звісно, потребує вдосконалення у відповідності до європейських стандартів, однак за умов ґрунтовного і виваженого підходу до цього питання. Тому ми не виключаємо, що формування санкційних списків СБУ може призвести до корумпованості в цьому питанні.

Також у проєкті пропонується встановити, що суб'єкт первинного фінансового моніторингу – це член ліквідаційної комісії, ліквідатор, уповноважені особи Фонду гарантування вкладів – зобов'язаний негайно без попередження і повідомлення клієнта заморозити активи. При цьому в законі немає чітких прозорих критеріїв пов'язаності певних активів з тероризмом, що його фінансування в проєкті не визначається.

Також у статті 6 проєкту суб'єктами первинного фінансового моніторингу є товарні та інші біржі, що проводять фінансові операції з товарами. Хоча товарні біржі не проводять фінансові операції взагалі. Крім того, щодо визначення терміну замороження активів, може здійснюватися на основі рішення Ради національної безпеки і оборони. Водночас РНБО не має таких повноважень відповідно до Закону про Раду національної безпеки і оборони.

Окрім цього, зміни, запропоновані у законопроєкті до статті 209 Кримінального кодексу та статті 216 Кримінального процесуального кодексу, потребують доопрацювання, оскільки вони не усувають повною мірою наявну проблему необхідності попереднього або одночасного засудження за предикатний злочин як передумови для притягнення до кримінальної відповідальності за відмивання доходів.

Тому ми, в принципі, всі наші зауваження стосуються посилення функцій СБУ, і не стосуються самого закону і функцій боротьби з... злочинів, що стосуються відмивання коштів. Тому ми пропонуємо його все-таки розглянути в першому читанні і до другого читання узгодити все, що стосується посилення функцій СБУ, все, що стосується переписування Кримінального кодексу і певних статей до нього, і прийняти його потім в другому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Чи є...

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Ні. Ми не виступаємо за посилення функцій СБУ.

КОЗАК Т.Р. А можна я розкажу приклад зі свого життя.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Представтесь, будь ласка.

КОЗАК Т.Р. Тарас Козак. Погано, що ви не знаєте члена свого комітету. Знаєте, на мене сьогодні СБУ порушило чотири кримінальних справи. Я вибачаюсь. На мене сьогодні СБУ порушило чотири кримінальних справи. Одна з них – фінансування тероризмом.

_____. Проти вас?

КОЗАК Т.Р. Так. Я власник трьох телеканалів. Напевно, чули: NewsOne, Zik і "112". І одна з них – фінансування тероризму. Ви знаєте, під приводом фінансування тероризму даже написали... Андрій, це неспішно. Андрій, неспішно. Прийде час, до тебе теж так будуть писати.

_____. (Не чути)

КОЗАК Т.Р. А ти послушай, інтересно просто. І СБУ під цим приводом пише всюди, де можна, де я бенефіціар компанії. Но саме гірше, що українське посольство отримало від Служби безпеки України про мене, що в зв'язку з тим, що я фінансую тероризм, дайте там, де я особисто маю проплати. У мене дочка вчиться в Англії. Під видом фінансування тероризму, є університет, прислали, яким чином я плачу за навчання дитини. Питання. Ви розумієте, що ви сьогодні даєте Службі безпеки України дуже серйозне повноваження.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Так ми не даємо.

КОЗАК Т.Р. Ні. Я просто, тим законом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. (Не чути)

КОЗАК Т.Р. Я говорю, тим законом ви даєте дуже серйозне повноваження. Час міняється. Служба безпеки може бути в різних руках. Просто подумайте, будь ласка. Сьогодні ви при владі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Насправді я особисто, це моя особиста позиція: дуже поважаю діяльність ваших телевізійних каналів і беру участь навіть в ефірах цих телевізійних каналів. Тому...

КОЗАК Т.Р. Я не маю відношення до ефірів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не про це. Це я, до речі. Це я, до речі. Але, якщо ви чули Ольгу Василевську-Смаглюк, вона якраз і казала, що претензії до цього закону саме в додаткових повноваженнях Служби безпеки України, які є.

Будь ласка, хто хоче ще обговорити? Ігор Петрович, будь ласка.

ПАЛИЦЯ І.П. Доброго дня, колеги! Я не хочу зараз вдаватися навіть в саму суть закону. Я хочу сказати своє відношення до тих, хто подає цей закон, тобто закон сформований Мінфіном, СБУ і фінмоніторингом. Фінмоніторинг, який, я думаю, ми всі тут знаємо, отримував відсотки за те, що закривав очі на виведення грошей з банків, керівництво ..... фінмоніторингу. Фінмоніторинг, який отримував і отримує відсотки з всіх контор, які займаються обналічкою в цій країні. Цей фінмоніторинг написав закон ще під себе, щоб ще підсилити свої функції.

Ми чуємо, що СБУ зараз написав закон, і голова СБУ сказав, що буде подаватися в Верховну Раду, про перереформування органів СБУ. Сьогодні в СБУ 99 відсотків залишилося тих людей, які "кошмарили" весь бізнес, і я підтримую тут пана Тараса в тому, що ми не знаємо, і ніхто не відповідає сьогодні з силовиків за те, що він пише, куди він пише запити і як він називає... Я не говорю про народних депутатів – про простих людей. І було дуже багато прикладів минулі 5 років, як СБУ заводило справи про тероризм проти комерційних компаній для того, щоб заморожувати їх рахунки, заморожувати їм виплати і потім за хабарі ці справи .....

Я не згідний в тому, що треба давати цей закон в першому читанні, а потім доопрацьовувати. Моє бачення особисте, що спочатку треба перезавантажити органи повністю, які приймали і приймають участь в корупції, СБУ на митниці і в кришуванні компаній, фінмоніторинг в кришуванні компаній, які займаються виводом грошей і обналічкою, а потім вже з нормальними людьми написати нормальний закон. Ми нікуди не спішимо, від цього закону залежить не наше майбутнє, а майбутнє бізнесу всієї країни. Закон написаний корупціонерами, це моє особисте бачення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігор Петрович, за вашу позицію.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Я можу прокоментувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Ольга.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Я можу прокоментувати, що цей закон – це впровадження європейської директиви. Хтось просто дорогою дописав туди непомірні функції СБУ. І саме в цій частині ми його поправимо, а так же переглянемо штрафи, які там запроваджені для компаній...

ПАЛИЦЯ І.П. Що таке європейська директива? Нас що, беруть в Євросоюз? Нам дають якісь безкоштовні кошти чи під маленькі відсотки кошти? Нас весь час садять і лякають якимись європейськими директивами. Ми в Європі, ми – європейська країна. Які, крім нас, можуть бути директиви нам, як розвивати наше суспільство, які закони нам писати?

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Ми узгоджуємо наше законодавство з європейським.

ПАЛИЦЯ І.П. А що ми отримаємо від цього? Квоти якісь додаткові на нашу сільську продукцію в Європу, що ми отримаємо від Європи, щоб повністю лякати всіх: це європейські директиви, треба терміново приймати? Давайте самі думати і розвивати нашу країну. І писати закони повинні чесні люди, а не ті, які сьогодні лишилися і продовжують збирати хабарі.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Так ми з вами будемо писати цей закон.

ПАЛИЦЯ І.П. Так давайте відправимо його, нехай дадуть нормальний закон на перше читання. Для чого нам брати продукти людей, які є корупціонерами, роздивлятися, вносити в зал? Ми не знаємо, чи ми донесемо думку в залі, чи не донесемо. Нехай пишуть закони чесні люди.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Петрович, тут є таке питання, з вами можна повністю погодитися, взагалі дискусія більш така філософська, світоглядна. Але, на жаль, хочемо ми з вами цього чи ні, це ситуація, яка склалася не нашими з вами зусиллями, а навпаки всупереч, напевно, нашим зусиллям. Але ми дуже залежні з вами на сьогодні від перемовин з Міжнародним валютним фондом і черговою програмою, а цей закон покладений в основу їх вимог щодо продовження цієї програми чи, вірніше, нової програми. Правильно я кажу, Міністерство фінансів?

Будь ласка, пояснення Міністерства фінансів, будь ласка.

ХОДАКОВСЬКИЙ П.В. Дякую, Данило Олександрович.

Шановні народні депутати, шановні присутні. В принципі, це, дійсно, важливий законопроект. Він імплементує міжнародні стандарти у відповідній сфері протидії відмиванню коштів. Дійсно, він базується на 4 Директиві Європейського Союзу.

Можна трішки ближче мікрофон.

ХОДАКОВСЬКИЙ П.В. Да, звичайно.

Дякую.

ХОДАКОВСЬКИЙ П.В. Це є частиною наших зобов'язань в рамках Угоди про асоціацію між Україною і Європейським Союзом.

Важливо відзначити, що прийняття цього законопроекту є однією з ключових умов для надання Європейським Союзом у жовтні цього року другого траншу макрофінансової допомоги у розмірі 500 мільйонів євро. Законопроект доопрацьовувався протягом кількох років з відповідною експертною місією, і всі ключові положення, на яких базується діяльність у відповідній сфері європейських країн, країн Європейського Союзу, були імплементовані. Я не буду зупинятися на детальних аспектах, там їх достатньо багато і частині переоцінки критеріїв ПЕПів, і до ризик-орієнтованого підходу. І питання по штрафам і так далі. Збільшуються пороги, в тому числі з яких починається звітування з 150 тисяч гривень до 400 тисяч гривень, а зменшується кількість ознак фіктивних в фінансових операціях з 17 до 4. Тобто є певні додаткові позитивні зрушення для бізнесу. Безумовно, ми сприймаємо ці аргументи, які висловлює комітет в частині внесення змін в інші законодавчі акти і стосовно повноважень Служби безпеки України. Ми думаємо, що протягом після прийняття цього законопроекту за основу в першому читанні буде можливість доопрацювати разом з комітетом і ті положення, норми, які викликають певні нарікання, ми зможемо, дійсно, спільно відкоригувати.

Тому ми виступаємо і просимо підтримати комітет даний законопроект. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово .....моніторингу, будь ласка.

ГАСВСЬКИЙ І.М. Дякую, Данило Олександровичу.

Ми також просимо підтримати зазначений законопроект. Просто, щоб зацентувати увагу саме на міжнародні складові згідно з якою визначено і виписано було цей проект закону. Треба відзначити, що зараз взагалі відбувається глобалізація всієї світової системи боротьби з відмиванням коштів і фінансуванням тероризму. І ідеї такі в контексті цієї глобалізації, щоб в кожній державі функціонували єдині правила і стандарти боротьби з відмиванням коштів і фінансуванням тероризму. Саме для цього були прийняті і рекомендації FATF. Саме для цього була прийнята і 4 і 5 Директиви Європейського Союзу. І якраз цей законопроект має на меті привести національне законодавство України у відповідність до європейських стандартів, які є обов'язкові для всіх країн-членів Європейського Союзу. Ми отримали вже лист підтримки від Європейської комісії щодо зазначеного законопроекту.

Також ми розуміємо те, що є ряд пропозицій і зауважень, які слід доопрацювати і змінити певні положення цього законопроекту. У нас було кілька робочих груп. Ми обговорювали в тому числі і повноваження Служби безпеки і зміни до Кримінального, Кримінально-процесуального кодексу. І, дійсно, багато пропозицій пролунало, і вони професійно були обговорені, і ми дійшли згоди до того, що цей законопроект потребує також доопрацювання, і абсолютно це можливо зробити в рамках його доопрацювання до другого читання.

Тому наразі ми звертаємося до шановних народних депутатів підтримати зазначений законопроект для внесення його до Верховної Ради, для прийняття за основу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, хто хоче ще висловитися? Ольга Белькова.

БЕЛЬКОВА О.В. Шановний пане голову, шановні колеги, я хотіла звернути увагу на загальну ситуацію, що ми сьогодні обговорюємо.

З одного боку, лунають заклики, що це відповідає євродирективам. Так, це правда, 4, 5 директиви, дійсно, визначають певні нові підходи до фінансового моніторингу. Разом з тим, точно можна сказати, що ці зазначені директиви ніяким чином не стосуються регулювання нашої з вами Служби державної безпеки, там нічого про це не сказано, скоріш за все. Виходить, що ми несемо відповідальність сьогодні, голосуючи за цей закон, розуміючи, що деякі норми дійсно є ніби як покращуючими чинну ситуацію з фінансовим моніторингом. Так, піднімається поріг, змінюються, скажімо так, підходи до ПЕПів, що є цілком позитивним. Взагалі ризик-орієнтовний підхід є більш зваженим. Це позитивно.

Далі, по дорозі хтось добавляє якісь норми. Я можу сказати, як ми поступали з цим у минулому скликанні. Коли були сумніви у багатьох членів комітету щодо того, що відбувається з конкретним текстом, саме комітет як група людей, які професійно цим займаються, брав відповідальність за це не між першим і другим. Чому? Тому що в процесі голосування навіть в залі ми бачимо, що відбувається з поправками. Немає сьогодні довіри, що все, що обіцяно на робочих групах між першим і другим, воно буде збережено.

Тому можна було б його направити на доопрацювання. Тим паче, що пані Ольга зазначили самостійно, що у неї внутрішньо є теж певні застереження суттєві, які також будуть викликати застереження і в залі. І це речі, які кожен із нас не зможе пояснити, чому ми, приймаючи Закон про службу державних фінансових розслідувань, ми паралельно підсилюємо повноваження СБУ. Ну, незрозуміло суспільству сьогодні, чи ми будемо поліцейську державу, чи ми, фактично, там виконуємо норми 4, 5 директив.

Тому певним чином я за цей законопроект, але якби тут не було низки норм, які ну сильно обурюють. Тому певним чином підтримаю позицію ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна, будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, я також підтримаю всі попередні думки щодо того, що, справді, імплементувати директиву потрібно, як і більшість законодавства європейського, яке ми взяли зобов'язання імплементувати в українське законодавство. Але треба все робити дуже обережно і з розумінням готовності нашої виконавчої влади до впровадження цих нових норм.

Мені здається навіть те, що тільки що шановна Оля просто сказала так бігло щодо ПЕПів. Вибачте, але навіть елементарна річ, це створення реєстру публічних осіб, членів їх сімей та пов'язаних з ними осіб, у мене викликає зараз сумнів, що наші органи зможуть це зробити якісно і правильно. Тому що звертаю увагу ще раз своїх колег відносно того, що які функції ми зараз додаткові можемо доручати нашим реформованим контролюючим органам. І стосовно того, що ви сказали, і СБУ, і РНБО, що точно непередбачено Директивою ЄС. Це ж не випадково закралося в цей проект закону, а просто цілеспрямовано от направлено на дії для тотального контролю. Але контроль здійснюється зовсім в інший спосіб, чим тут запропоновано. Мене, по суті, ще викликало здивування щодо підняття штрафів до такого розміру, це 170 мільйонів гривень, і однаковий штраф, що на банківські установи, що на інші фінансові установи і щодо просто суб'єктів підприємницької діяльності аудиторських фірм, консультативних фірм за порушення законодавства цього, саме цього законодавства. Мені здається, що не ранжировка цих штрафів, і тобто до банківських установ, можливо, такі штрафні санкції можуть бути, бо вони є основним контролером. Як може бути, навіть влюбій цепочці, от наприклад, консультує люба консультативна компанія здійснення якихось операцій. Вона на етапі консультування вже має перша повідомити, якщо побачила щось пов'язана з об'єктом моніторингу. Далі йдуть ще декілька посередників, і потім в кінці-кінців банк, проводячи операцію, бачить фінал, оцю всю фінансову операцію, щодо якої повинен був здійснюватись моніторинг. Вибачте, не оцінив на певному етапі кожен із суб'єктів, який був учасником, супроводжував для суб'єкта підприємницької діяльності цю операцію, а фінансова установа, вона вже побачила цю операцію і надала звіт повідомила фінмоніторинг. Що виходить? Ви тоді можете, виходячи з цього закону, всіх дьорнути по цепочці учасників, хто був у цій консультуванні, проведенні, наданні якихось консультацій, як осіб, які не повідомили щодо здійснення цієї господарської операції, і вони всі будуть покарані, виходячи із останньої інформації, до якої найбільш дотичний справді банк. І тому там є такий пункт, який прибрав раніше, що фінансовому моніторингу підлягало такими суб'єктами виключно фінансові операції. А ми зараз робимо при здійсненні ними будь-якої господарської професійної діяльності. Отже, оцю цепочку відповідальності ми розширюємо настільки і запроваджуємо до них всіх значні штрафи.

Я знаю, що в попередньому комітеті, коли розглядали цей проект закону, дуже багато професійної спільноти звертались з конкретними листами, що вони можуть нести відповідальність, але в певній мірі. Тому що це призведе виключно до банкрутства їх компаній, якщо будуть застосовуватися до нашого невеликого, середнього бізнесу саме такі штрафи. Тому щодо штрафів у мене особливе питання і щодо всіх функцій, якими ми зараз заповнюємо цей новий закон щодо діяльності фінмоніторингу. Чи в силі ви як контролююча організація, чи в силі всі виконати функції так, щоб у нас знову не було переломлено і лише в додатковому тиску все закралося, а не в, справді, в боротьбі з фінансуванням тероризму і іншими порушеннями.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Олександр Дубінський.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Уважаемые коллеги! Я чуть упрощу понимание процесса, потому что я вижу его чуть с другой стороны. Вибачте, перейду на українську мову. Ситуація складається завжди наступним чином. Оце підвищення порогу – це, звичайно, красива історія, але отакі штрафи будуть означати тільки одне, що банки будуть

просто блокувати майже всі фінансові операції через ці високі штрафи, і всі так звані консультанти з податкових питань будуть робити те ж саме. А далі будуть працювати корупційні схеми. І зараз вони працюють так само, і Державний фінансовий моніторинг, на жаль, що тут немає пана Черкаського, працює саме так. Тому що працює він дуже просто. Блокується банківська операція, банк просто блокує всі операції свого клієнта для того, щоб не наразитися на штраф. А далі клієнту пропонується піти і вирішити питання, щоб ці операції не визнавалися ризиковими, для того щоб цей штраф не отримати. А це далі корупційна схема. І такі корупційні схеми у нас зараз будуть побудовані на всіх фінансових операціях. До того ж, я не бачу ніякого сенсу в такому підвищенні повноважень Державного фінансового моніторингу в цьому випадку просто по одній простій причині. От зараз я готую матеріали для Тимчасової слідчої комісії по Національному банку і Фонду гарантування, тому що сподіваюсь, що вона буде проголосована в якийсь майбутній час, я буду на цьому наполягати. От по всім цим документам, по всім проблемним банкам, в тому числі банку по пані Маркарової, яка зараз є міністром фінансів, який вона очолювала як голова наглядової ради. Будь-де проходили фінансові операції на мільярди гривень, які підпадали під фінансовий моніторинг, і ці операції пропускалися фінансовим моніторингом, хоча були повністю сфальсифіковані або повністю проведені за допомогою так званого "золотого принтеру" з надрукованими сфівтами, неіснуючими цінними паперами, податковими кредитами і таке інше. Це мільярди, десятки мільярдів гривень, які проводилися саме таким шляхом, які мав би блокувати фінансовий моніторинг, але він їх не блокував. І це у мене виникає додаткове питання. Навіщо ми взагалі проговорюємо оце, якщо ми не розібралися спочатку з самим фінансовим моніторингом, як ця система працює і чому вона так працює, які там корупційні ризики. А замість цього надаємо ще більше їм повноваження, ще більше можливості тиску на бізнес і блокування фінансових операцій. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Холодов.

ХОЛОДОВ А.І. Доброго дня. Я підтримаю Ігоря Петровича, нашого секретаря комітету, стосовно філософії, замінити, по-перше, тих працівників, які залишилися старої системи. І дуже гарний приклад хочу привести. Що, наприклад, Державна податкова служба на сьогодні, департамент з ризикових операцій зупиняє рішенням суду, рішенням суду, 300, 400, ... підприємств, і 2-3 місяці після ці підприємства знову працюють. І ви висновки, будь ласка, робіть самі. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так якщо, Андрій Іванович, є така інформація, давайте звернемося з цією інформацією до голови безпосередньо податкової...

ХОЛОДОВ А.І. Добре. Добре. Я готую цю інформацію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не треба це замовчувати. Давайте її навпаки відкриємо, і подивимося, хто ж там ..... в цих зловживань.

ХОЛОДОВ А.І. Добре. Добре.

ПАЛИЦЯ І.П. Ситуація не тільки там. Ситуація нам треба дуже чітко розуміти, що приймати закони з якимись серйозними функціями, коли чесна людина очолює службу, яка пише цей закон, або буде користуватися цим законом.

Фінмоніторинг, я можу привести п'ять прізвищ, ... за останні 5 років. Вони мені самі розказали, від 500 тисяч доларів до мільйона керівництво фінмоніторингу за те, щоб їхні звичайні операції не попадали в ракурси ризикових. Нехай Мінфін, це в їхніх повноваженнях, з Кабміном поміняє корупційне керівництво фінмоніторингу і вони напишуть чесний нормальний закон. Тому що чим вище штрафи, тим більше їх відсоток, який вони будуть брати, щоб не давати ці штрафи. Це перше. Друге. Друзі, у нас новий керівник митниці, власник ProZorro і всього іншого, вже на митниці запрацювала повним ходом контрабанда. Вартість товарів, які ввозяться в Україну по розмитненню, збільшилась, а митні платежі зменшилися. І десять днів назад був затриманий великий контрабандний груз, який належить родичам нового керівництва митниці, про який митниця, коли не змогла цю ситуацію замовчати, розповіла офіційно тільки через п'ять днів. Нам дуже треба серйозно підходити до тих людей, які сьогодні керують країною і такими як фінмоніторинг, СБУ і митниця, і пишуть ці закони. Вони пишуть закони не для українців, а пишуть закони під себе, щоб ними користуватися. Нам нема куди спішити. Давайте відправимо закон їм назад, хай Мінфін його допише і поверне. Хай замість Черкаського поставлять Шабуніна, я йому більше довіряю. Я переконаний, що він не випустить і крадених грошей, і не візьме ні копійки з того, щоб з когось просто взяти гроші. Питань нема. І тоді хай Шабунін пише цей закон, і я його буду підтримувати. Для прикладу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ігорю Петровичу, дивіться, мені здається, що ми тут плутаємо два питання: питання особистості в керівництві органу державного і взагалі дій певних осіб.

ПАЛИЦЯ І.П. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. І питання правового регулювання певних відносин. Я не хочу принижувати Дерфінмоніторинг...

ПАЛИЦЯ І.П. Так це факт, це...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ні, я ж не про оцінку вашу їм зараз, але мені здається, що не вони писали ці закони. Мені здається, що ці закони готувалися експертами, які...

ПАЛИЦЯ І.П. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це питання у нас у всіх щодо норм СБУ її не тільки, і не тільки це питання. Штрафи – це... Я поясню, давайте я, давайте... Ну, давайте пана Козака.

КОЗАК Т.Р. Можна? Данило Олександрович, я тільки що спитав представника Мінфіну, хто писав закон. Вони мені тільки що відповіли: це ми писали разом з фінмоніторингом.

_____ . Все правильно, але експерти працювали цілий рік над цим законопроектом і імплементували всі положення Європейської директиви.

(Шум у залі)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, дивіться, як я бачу, як я бачу цей процес. Дивіться, насправді у нас є законопроект, який вочевидь є недосконалим. І я хочу погодитися з усією критикою, яка лунала в адресу цього законопроекту щодо його якості.

В першу чергу, зважаючи на те, що, на жаль, на жаль, була взята калька із законодавства іноземного, і накладена ця калька на наші відносини. Ви це можете легко встановити, якщо прочитаєте законопроект і подивитесь в ньому на певні терміни, які у нас в законодавстві відсутні, які потребують коригування.

Так само і з штрафами. Це не люди з Мінфіну робили ці штрафи. Вони взяли 5 мільйонів євро, які є в директивах, перевели по курсу на гривню, і в них получилось...

_____ . *(Не чути)*

_____ . Ну просто, якщо ці люди...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, дай я завершу. Тут... Але, ми повинні з вами розуміти і іншу сторону цього питання. Ми повинні з вами зрозуміти те, що, з одного боку, ми не можемо з вами прийняти закон в такому вигляді. З іншого боку, ми не можемо з вами не дати можливість чи ускладнити переговорну позицію в перемовинах з Міжнародним валютним фондом в такий важливий сьогодні для країни момент. Тому ви отримали рішення комітету, який є незвичним рішенням насправді. Рішення комітету, яке містить цілий перелік істотних зауважень до цього законопроекту, які ми пропонуємо, ну, робоча група, яка збиралася щодо цього законопроекту, пропонує безпосередньо виписати в рішенні комітету. І, Ольга Валентинівна, щоб не було сумнівів про те, як буде з правками, щоби ми ці правки внесли за власним підписом безпосередньо до другого читання в тому вигляді, в якому ви будете на цьому наполягати. Ще раз я хочу наголосити на тому, що цей законопроект, який виноситься сьогодні на комітет, він є недосконалим. Я особисто категорично проти того, аби приймати його в тій редакції, в якій він є на сьогодні. Однак сталося те, що сталося, і ми з вами вимушені сьогодні підтримати його для внесення в зал в першому читанні, оскільки це є питанням політичним. Да, Ніна Петрівна, питанням таким політичним, як ті питання, які ви неодноразово приймали у попередньому скликанні парламенту.

ЮЖАНІНА Н.П. А ми чому його не прийняли...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, ви не прийняли дуже багато чого, того чого ми прийняли зараз, і слава Богу, що ми зараз прийняли ці закони. Тому в цьому річ.

Тобто, якщо я пропоную, якщо є в когось ще додаткові пропозиції до цього законопроекту, ми обов'язково врахуємо їх в рішенні комітету. Але питання стоїть в тому, що його необхідно підтримати для першого читання, тільки для першого читання за загальною процедурою...

ПАЛИЦЯ І.П. Можна пропозицію, Данило Олександрович?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

ПАЛИЦЯ І.П. Може давайте віддамо тому, хто його заявив, на два дні, хай вони доопрацюють, врахують всі правки комітету, всі заперечення і внесуть нам його в п'ятницю. Ми зберемося позачергово і підтримаємо його. Вони нас використовують, як за дурачків. Ну, ми ж не дурачки, ми не повинні йти у них на поводу. Вони принесуть 154 неіснуючих норми європейського законодавства, чи вимог МВФ, про які навіть... їх не існує, просто вони чітко знають, як в бюджеті потім цим всім скористатись. Давайте вже привичимо їх подавати нормальні долугі закони.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Тому що МВФ перетворюється на таку страшилку, яку нам засовують за шиворот за цими ж штрафами, навантаженнями на бізнес, можливістю всіх обути, розбути...

ПАЛИЦЯ І.П. Два дні нічого не змінить...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Питання в тому, що у нас з вами підуть знову строки, знову строки підуть на альтернативні, на все інше, і знову, знову це відкладається ще на місяць.

_____ . Чому на місяць, ми в п'ятницю приймемо, хай вони врахують все, що про що ми сказали...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Депутатське? Будь ласка, Міністерство фінансів.

ХОДАКОВСЬКИЙ П.В. Данило Олександрович, ми не впевнені, чи це по Регламенту, можливо, доопрацювання декілька днів. Ми працюємо в робочій групі вже декілька тижнів, і, в принципі, ми готові працювати далі, якщо комітет схвалить за основу цей законопроект.

І ще раз підкреслюю, що він, дійсно, важливий для нас з точки зору переговорів з МВФ, ви знаєте, що делегація зараз знаходиться у Вашингтоні. Тому ми настійливо просили підтримати його зараз в такій редакції. Ми розуміємо, що до тексту законопроекту, звичайно, є зауваження, але їх не так багато стосовно штрафів і всього іншого, більшість зауважень стосується внесення змін до інших законодавчих актів і з ними можна працювати в нормальному режимі. Дякую.

КОВАЛЬОВ О.І. Скажіть, будь ласка, так, а що вам заважає за пару днів просто викинути ті норми, які суперечать, які давлять на бізнес саме?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так от немає цієї можливості за Регламентом. Процесуально нема можливості.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, якщо у нас така ситуація, що у нас неможливо по факту голосування законопроекту в редакції першого читання. В мене питання, напевно, зараз до робочої групи, пані Ольги і до секретаріату. Чи є у нас зараз технічна можливість виписати вже конкретні правки, я так розумію, у нас найбільше зауважень, вони там очевидні, це по Службі безпеки, ну, я не буду перераховувати, щоб не втрачати зараз час. Одразу виписати це в рішенні комітету і в Верховній Раді під час пленарного засідання, проголосувати з рішенням комітету, так, щоб всі народні депутати були впевнені, що ці правки будуть враховані. Можливо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, власне, це і пропонується.

(Загальна дискусія)

_____. Тобто те, що називається під стенограму, і текст вже зайде, вже він буде виправлений між, ну, після першого читання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, не буде шансів не виправити це.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Ну, власне, тут... Дивіться, стосовно самого законопроекту. Він концептуально не поміняється внесемо ми ці правки до першого читання чи після першого читання. Ми просто після, першого читання видалимо ці норми, які суперечать нашому розумінню того як має виглядати фінмон, бо ідея законопроекту в одному, а посилення функцій СБУ, це взагалі не стосується завдання цього законопроекту, ми просто їх видалимо потім і переглянемо штрафи. Концептуально нічого не зміниться.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Пані Ольга, я повністю з вами згоден. Я намагаюсь знайти той механізм і той компроміс по Регламенту, який дасть нам можливість вийти з якимось рішенням сьогодні.

Було озвучено декілька раз сьогодні різними нашими колегами про те, що, на жаль, не всі вони або, на щастя, згодні з тим, щоб ці розділи корегувати між першим і другим читанням. На це є певні причини, в тому числі і, наприклад, у мене, це приклад, як у нас сьогодні було з правками до іншого законопроекту по судовій реформі.

Для того, щоб знайти компроміс не тільки в цій залі, а в залі Верховної Ради, у мене є пропозиція. В цьому рішенні, як у нас було по багатьом іншим законопроектам, якщо ви помиляєтесь... першочергово. От прямо чорним по білому написати, що видаляємо отакий там розділ, все таке інше.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Власне, це відображення в цьому рішенні.

_____. Тут як рекомендація на вигляд виглядає і одразу з ним голосуємо. І тоді всі, які були присутні, я сподіваюся, всі наші колеги в залі, будуть розуміти, що в ніякому разі не правкою на підтвердження, не правкою на врахування і таке іншими, ці норми про Службу безпеки України і про інші речі, які найбільш критичні для нас зараз, вони ж всім зрозумілі, вони не будуть повернені в текст законопроекту. І так, можливо, ми знайдемо розуміння з Міністерством фінансів, який вимагає у нас прийняття цього законопроекту, я так розумію, в найшвидші терміни, і з шановними колегами, які правильно зауважують про те, що там є різні речі, на яких наголошує ваша робоча група. От і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Дубінський.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. У мене є інша пропозиція. Я думаю, що головні зауваження тут окрім тексту, розміру штрафів і повноважень, які є захмарними, у нас є і до керівництва Держфінмоніторингу. І я думаю, що ніякий Регламент не вплине рішення Кабінету Міністрів, якщо це вже є ..... і включено в меморандум з Міжнародним валютним фондом, Міністерство фінансів і Кабінет Міністрів зможуть, я думаю, дуже швидко прийняти рішення про зміщення пана Черкаського з посади. І потім давайте голосувати цей законопроект отак, як каже пан Железняк, з уточненнями, з врахуванням правок, з позицією комітету. Але головне, я думаю, що головна пропозиція тут і головна перепона в тому, що аби ми ще не проголосували, це дасть можливість залишити це старе корупційне керівництво.

Є питання щодо МФ і нашої програми, я погоджуюся з паном головою, що це питання дуже важливе для країни зараз. О'кей. Ну, тоді спочатку зробіть так, щоб у нас не було застережень щодо можливості отримання надповноважень людиною, яка може бути звинувачена в корупції, і тоді інше давайте рухатися по цій процедурі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Анатолійович, мені здається, що ми не можемо тут пов'язувати ці два питання, оскільки це вже, мені здається, дещо перевищення наших повноважень.

Але яке я пропоную компромісне рішення і я, до речі, це хотів обговорити на комітеті. Мені здається, що доречною була б практика заслуховування на комітеті профільних керівників органів, щодо тільки конкретних питань, не взагалі, а щодо конкретних питань їх діяльності, за результатами якого ми можемо прийняти рекомендації певні для Кабінету Міністрів щодо усунення порушень, щодо кадрових якихось рішень. І це зробити не щодо пана Черкаського, а це зробити конкретно і постійною практикою роботи комітету.

_____. Я погоджуюсь. Але от дивіться, сьогодні надважливий, як ви кажете, документ для МВФ, який має прийматися за політичним рішенням, і міністр фінансів не знаходить часу прийти доповісти по цьому законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є профільний заступник.

_____. Це дуже чудово, що є профільний заступник, але якщо це таке важливе питання.

_____. Вона у відрядженні у Вашингтоні, я вже...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мені здається, що є певне компромісне рішення, яке задовольняє всіх. І дуже добре, що ми, власне, це комунікуємо в комітеті. Я пропоную...

_____. Можна ще запитання до...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вибачте.

_____. Я до представників робочої групи, зокрема ми там розглянули питання і пропозиції від Служби безпеки. Але також і в розданих матеріалах нам є пропозиції від Аудиторської палати України. Чи ви розглядали їх пропозиції?

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Ми підтримуємо їх зауваження, також вони будуть враховані при підготовці до другого читання. Ми їх заслуховували і провели дві дуже великі робочі групи, було десь по 30 чоловік. Дві, чи три робочі групи, і були аудитори там також.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Скільки часу необхідно для підготовки проекту рішення комітету в тій редакції, в якій запропонував Ярослав Железняк? На робочій групі...

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. До п'ятниці встигну...

ГОЛОВУЮЧИЙ. До п'ятниці встигнемо. Годі давайте ми зустрінемося в п'ятницю, до п'ятниці встигнемо, тобто в п'ятницю зранку це рішення повинно бути розіслано всім, це найкоротший термін.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Може в обід?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, в обід зустрінемося.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Да, в обід зустрінемося.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В обід ми зустрінемося на комітеті і підтримаємо те рішення, яке буде містити всі правки до цього законопроекту. Будь ласка, підключіться до цього...

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Я ще б хотіла зауважити, що ми збирали кілька робочих груп, особливої цікавості народних депутатів, членів нашого комітету, не було.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це теж правда. На жаль, цікавість проявляється лише на комітеті.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Да. І ми могли б все це з народними депутатами, які зараз протестують, опрацювати до комітету і виготовити це рішення раніше. Але, на жаль, по-моєму, одна колега тільки відвідала одну робочу групу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, вони не протестують, вони висловлюють свою думку. Але я повністю погоджуюсь з тим, що робочі групи вони для того, аби працювати в цих робочих групах. Тому давайте, будь ласка, пропозиції.

_____. Пане голово, погоджуємося. І я ще раз наголошую, що запитання тут є до керівництва і Мінфіну, і Державного фінансового моніторингу, і потім до законопроекту. Ми зараз через керівництво, взагалі до яких є запитання і дуже багато чого, обговорюємо надважливі законопроекти, які дають їм інструменти тиску на бізнес. От в чому головна проблема.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це правда однією рукою ми скасовуємо, ліквідуємо податкову міліцію, а іншою рукою ми створюємо інший орган.

Добре. Треба уникнути помилок в цьому процесі, і ми все від нас залежне для цього зробимо. Так, дякую. Тому ми не будемо приймати рішення сьогодні з цього проекту закону, ми повернемося до нього в п'ятницю о другій годині, о 14:00. Да, в великій перерві? Будь ласка...

_____. В п'ятницю короткий день. Да. Ми до другої тільки працюємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, хорошо. Так, а в комітетах? Я ж кажу після закінчення...

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Прошу народних депутатів завтра до вечора подати свої пропозиції до проекту рішення комітету. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, далі пішли. Да, будь ласка, Ярослав.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, є пропозиція по прийняттю технічного рішення. Зараз зауважую, що це буде технічне рішення, це воно буде не по суті. У нас в комітеті знаходяться на розгляді два законопроекти, які багато ми чули різних позицій із засобів масової інформації і багато у нас було і дискусій, це законопроект 2047 і законопроект 2047-1. Один законопроект поданий шановними народними депутатами, до групи якої і я відношу себе. Інший поданий шановними колегами теж, які представили альтернативне бачення.

З тою робочою групою, яка проводилася, дякую пану Ковалюву за те, що він зібрав, була плідна дискусія, стало зрозуміло, що єдиним правильним варіантам по цих двох законопроектах це скористатися статтею 110 пунктом 2 Регламенту, яка говорить про те, що в разі наявності двох альтернативних законопроектів у комітеті є право подати свій доопрацьований варіант. І в даному випадку є пропозиція підтримати таку можливість.

Ще раз кажу, ми не розглядаємо законопроект по суті, ми його ще будемо обговорювати, і дуже було б бажано, щоб всі підкомітети долучились до цього. Підтримати саме цю можливість внесення доопрацьованого законопроекту, авторами якого є члени комітету. Для того, щоб ми не витрачали час на їх розгляд і на зайві дискусії, а вже могли рухатись від комітету далі з якимось рішенням.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Які пропозиції будуть?

_____. Моя пропозиція така, щоб на п'ятницю у нас вже було... оскільки потрібно теж дане питання обговорити з колегами і так далі. Тому я пропоную на п'ятницю, у нас буде комітет, і це питання розглянути разом з 2047, 2047прим.1 і...

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги! Я просто... ви правильно все говорите, у мене пропозиція, ще раз наголошую, технічна. Це просто дати можливість, ми по Регламенту не можемо з вами до прийняття цього рішення рухатись далі з доопрацюванням. Ми не будемо розглядати по суті, буде готовий текст в п'ятницю – будемо розглядати в п'ятницю, не буде готовий текст в п'ятницю – будемо розглядати, коли буде готовий текст. Але дати таку можливість, щоб потім не витрачати зайвий час на дискусію, зараз внести від членів комітету, підкреслюю, від членів комітету, до яких долучаться, я сподіваюсь, всі колеги, які будуть зацікавлені у вирішенні цього питання, дати можливість просто внести доопрацьований законопроект. От і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нічого поганого в цьому немає. Будь ласка.

ГОРВАТ Р.І. Доброго дня всім. Я от ..... слухав, я був в минулому скликанні членом цього комітету. І якщо представники міністерства грають з нами в кошти-мишки. Тобто вони декілька тижнів з ваших слів... А, вже пішли. Напрацьовували, напрацьовували не зовсім те, тобто мають нас трішки за дурних. Якщо ми не дамо їм зрозуміти, ми ж вибирали Кабінет Міністрів, голосували, дали їм повноваження, якщо вони не зрозуміють, що нам треба приносити сюди проблеми, які ми маємо вирішувати, а те, за що ми там піднімаємо руку і голосуємо одногосно, тоді вони мають залишатися на своїх місцях, повністю погоджуюся. Якщо ні, ми їх маємо якимось чином там звільняти чи саджати в

тюрму. Якщо ми їм не покажемо сьогодні чи завтра, що не треба нас мати за дурних, тоді вони будуть мати нас за дурних де 5 років.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Це ви до попереднього питання, да?

ПАЛИЦЯ І.П. Данило Олександрович, я стосовно того, що Ярослав сказав, давайте попрацюємо над загальним законопроектом. Але я, так як ви очолюєте роботу групу, щоб запропонував? Є питання по оцінці Фонду держмайна при купівлі-продажу, у мене особисто і це треба врегулювати, якщо там є якісь корупційні речі, треба прибирати. У мене особисто є велике питання до системи ProZorro. У минулому році власники п'яти площадок системи ProZorro, не держава, заробили більше мільярдна гривень, маючи від 2 до 5 відсотків при реалізації майна ProZorro покупки, ProZorro. Продажі, реалізація комунального майна і всього іншого. 1 мільярд гривень з економіки держави, з економіки бізнесу було відправлено в приватні кошти п'яти площадок. Давайте доопрацюємо цей закон, внесемо туди ProZorro, обмежимо всі ці операції, скажемо, 54 гривні за лобу операцію, і нехай вони працюють, і контролюють вартості, і все інше, ProZorro прекрасна площадка. Але давайте, щоб мільярд з бізнесу українського не переходив в кишені власників ProZorro, зробимо один нормальний законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так ви пропонуєте ProZorro сюди?

ПАЛИЦЯ І.П. Я пропоную сюди і ProZorro, і всі решта площадки, і всіх ввести під одну вертикаль, 54 гривні, будь ласка, заробляйте собі.

КОВАЛЬОВ О.І. Так у ProZorro там в залежності, тобто один телефон, можна отримувати 3 відсотки, а може і 5 відсотків, залежно від суми.

_____. Від вартості.

КОВАЛЬОВ О.І. Хоча операція, я вибачаюся, одна і та ж сама, по суті, технічно вона та ж сама, телефон не дорожче.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні панове, ми зараз обговорюємо лише процесуальні питання, тільки процесуальні питання, давайте не переходити до суті, бо ми зараз з вами заглибимося настільки, що...

_____. Давайте все приведемо в порядок, все...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Олександр Анатолійович, будь ласка.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. У мене була така коротка репліка, що оці акційні площадки, вони зацікавлені в піднятті цін для бюджету, тому що вони отримують прямі комісійні від цін. Тому ця історія взагалі для держави шкідлива, тому що чим дорожча ціна, тим більше отримає аукціоніст і комісіонер. І все. Я тому підтримую пана Железняка, що це правильна ідея.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Я прошу, по-перше, включити до порядку денного це питання про... Як звучить питання?

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Є пропозиція по 2047 і 2047-1 прийняти рішення згідно зі статтею 110 пунктом 2 Регламенту про підготовку від комітету доопрацьованого законопроекту. От і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – за, прошу підтримати. Хто – проти? Утримався?

_____. Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Один утримався. Рішення прийнято. Дякую.

Далі. Все. На сьогодні ми відпускаємо всіх, хто розглядає законопроекти, і переходимо до розгляду питання, спеціально відкритого... до іншої частини нашого засідання: щодо обговорення кандидатур до Ради Національного банку України та розгляд проекту Постанови про призначення членів Ради Національного банку України.

Я прошу кандидатів на посаду членів Ради Національного банку України зайняти місця, да, за столом.

_____. Скільки кандидатів на посади?

_____. Да, тут не вистачає місць.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не вистачає вже?

Три хвилини на доповідь кандидата, в якій він розкаже про свої мотиви брати участь в цьому конкурсі та переваги його перед іншими кандидатами. І 3 хвилини на запитання.

У нас сьогодні присутні, наскільки я розумію, 19 кандидатів. Якщо ми навіть будемо дотримуватись регламенту, а ми його будемо дотримуватись, вибачте, я буду переривати, це досить багато часу в нас займе. Тому я пропоную розпочати, якщо немає заперечень щодо такого регламенту.

Шановні народні депутати, приймається, да, 3 хвилини – на виступ, 3 хвилини – на запитання? З Богом.

Аржевітін Станіслав Михайлович, будь ласка.

АРЖЕВІТІН С.М. Чому я вирішив приймати участь у конкурсі? Всю свою трудову діяльність як би присвятив розбудові банківської системи. Я 15 років очолював акціонерний банк, коли проголосили Незалежність України. Сім років працював у цьому нашому комітеті на посаді першого заступника голови комітету. Паралельно 15 років займаюсь науковою діяльністю у сфері макроекономіки, я – доктор економічних наук, професор.

Власне, попереднім комітетом мене було теж рекомендовано на 7 років членом Ради Національного банку, але в результаті маніпуляцій блоку Порошенка у Верховній Раді мене як би так вилучили із списку. Я так стверджую, що це, очевидно, за мою критику, яку я постійно висловлював на адрес тодішніх, ну, на мій погляд, не зовсім коректних дій Національного банку. Ну, власне кажучи, в пакеті документів я надав свої три аналітичні доповіді чи записки, як я бачу і оцінюю діяльність Національного банку, які перспективи. Друга моя аналітична доповідь про те, як Кабінету Міністрів і Національному банку разом вийти на економічне зростання і подолати оцю боргову залежність. І третя аналітична записка пов'язана з тим, з програмою Президента, який анонсував, як все ж таки побороти тіньову економіку і легалізувати кошти, які отримані незлочинним шляхом. І ці матеріали у вас були в пакеті документів. Тепер щодо самої

Ради Національного банку. Я переконаний, що Рада Національного банку повинна бути, ну, от таким незалежним органом, який представляє інтереси і Верховної Ради, і інтереси Президента в частині нагляду за діяльністю Національним банком. Що ми маємо сьогодні? На мій погляд, Рада Національного банку сьогодні не є незалежним органом. І прикладом може бути те, що, наприклад, я не пригадую чому останні 4-5 років знайомились саме із матеріалами основних засад грошово-кредитної політики, які підготувала під авторством сама рада. Ми завжди розглядаємо те, що готує правління. І чому? Тому що фактично в Національному банку сьогодні є Департамент монетарної політики, навіть Комітет монетарної політики. Це фактично підмінює функції, наглядові функції ради. Що потрібно зробити на мій погляд. По-перше, в раді обов'язково потрібно, можливо, ці органи повинні бути в Раді Національного банку, а не при правлінні Національного банку. Я маю на увазі Департамент і Комітет монетарної політики. Я десь глибоко переконаний про те, що Рада Національного банку повинна встановлювати орієнтир не лише на інфляційну ціль, а і, можливо, в нашій українській ситуації взяти контроль над обліковою ставкою Національного банку так, як було зроблено у Польщі. Мені здається, Рада Національного банку повинна долучатись в тому числі і до програм з Міжнародним валютним фондом. І перед тим як Голова Нацбанку підписує ці документи, рада повинна їх розглянути і зробити якесь своє заключення. Що ми маємо сьогодні. Інфляційне таргетування як монетарний режим, який обрала Рада Національного банку за пропозицією правління, він не демонструє справжнє економічне зростання чи покращення соціально-економічного життя в нашій країні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Регламент.

АРЖЕВІТІН С.М. Тому, мені здається, нам потрібно це зробити, щоб оця незалежність Національного банку, яка схована і на грані безвідповідальності, з цим потрібно, мені здається, щось робити. Тому мій висновок наступний. В Конституції України повинен бути не лише мандат, пов'язаний із стабільністю грошової одиниці, а й ще мандат Національного банку щодо економічного зростання. Ми повинні зробити все, щоб Рада Національного банку стала нарешті справжнім наглядовим органом від імені Верховної Ради і від імені Президента України. Я готовий на такі реформи в Національному банку. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, які запитання є у членів комітету до пана Станіслава Михайловича?

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Олександр Дубінський. Станіслав Михайлович, а як стимулювати економіку зараз швидкими темпами і надати можливість для відновлення кредитування та зниження відсоткових ставок, що буде допомагати в тому числі земельній реформі і зниженню ставок кредитування?

АРЖЕВІТІН С.М. ...Національний банк і споживче кредитування. Тобто те, що записано в Меморандумі між Кабінетом Міністрів і Національним банком нещодавно, мені здається, це єдиний і дуже правильний документ. Якщо по ньому кудись рухатись, то мені здається, що нарешті...

ГОЛОВУЮЧИЙ. У мене питання тоді. А скажіть, будь ласка, це функція Національного банку – розвиток економіки?

АРЖЕВІТІН С.М. Функція Національного банку. Раніше, 5 років тому в законодавстві було записано, що Національний банк відповідає і за економічне зростання. По великому рахунку... Якщо в Конституцію ми не внесемо цю функцію щодо економічного зростання, то ми будемо мати, коли Національний банк буде концентруватись виключно над індексом споживчих цін, і його не буде цікавити те, що ми ще 5 років тому кредитів мали до ВВП більше 60 відсотків, а сьогодні чи в минулому році ми маємо менше 30 відсотків. Національний банк стверджує, це не його функція. Але мені здається стабільність грошової одиниці, далі економічне зростання, а це тягне зайнятість населення, це і повинна головна бути функція центрального банку разом з Кабінетом Міністрів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Незрозуміло чим тоді Кабінету Міністрів займатися. Але, якщо питань нема, Боярчук Дмитро Євгенійович. Будь ласка.

БОЯРЧУК Д.Є. Доброго дня. Дякую за можливість. Я є виконавчим директором аналітичного центру CASE Україна. Я вже більше п'ятнадцяти років безпосередньо займаюсь макроекономічним аналізом і прогнозуванням. Це є наш, скажімо, чи не основний спеціаліст нашої організації.

З приводу того, чому я зацікавився і хочу бути, претендую на посаду. Якщо ви подивитесь на нашу історію, зокрема на такий показник як ВВП на душу населення, то ви побачите, що за всю нашу історію він ніколи не перевищував 4 тисячі доларів на одну людину. Ми два рази наближались до цього показника і щоразу після того, як ми його торкалися, ми сповзали в певну кризу. Власне, грубі помилки монетарної та валютної політики – це була одна з ключових причин, чому ми цей показник так і не перейшли. Візьмемо 2008 рік. М'яко кажучи, мегатолерантна позиція Національного банку до валютних ризиків стала одною з ключових причин, чому ми фактично відчули радикальний обвал як валюти, так само і по ВВП. Звичайно, як би основний стимул, це була криза світова, але якщо ми подивимось на той же самий досвід Польщі, ми побачимо, що більш виважена позиція Центробанку, вона могла гарантувати більш м'яке приземлення. 2013 рік. Приймається політичне рішення про те, що треба тримати фіксований валютний курс за будь-яку ціну, при тому, що шалено росте дефіцит рахунку поточних операцій. Власне, ціна цього рішення була політичною, тобто відмова від Угоди про асоціацію і як наслідок – геополітична криза, хоча як би можна було попередити цю ситуацію фактично більш гнучкою позицією по валютному курсу. Я для цікавості прорахував, що було б, скажімо, якщо б ці дві кризи не були настільки жорсткими. В мене вийшло, що не менше шести тисяч доларів на душу населення ми б мали на сьогодні. Це не є якась суперцифра, звичайно, але фактично це майже в два рази більше, ніж зараз, і це десь середня зарплата 500 доларів по економіці. Напевне при таких умовах такого потоку би мігрантів у Польщу у нас би не було, або він був би менший. Це, власне, історія. А що у нас зараз? У нас зараз режим інфляційного таргетування і вільного курсоутворення. Дуже правильно, абсолютно підтримаю цей курс, цю політику. Але навіть в рамках цього напрямку є різні способи його реалізації. Перше, що я бачу. Ми таргетуємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Регламент.

БОЯРЧУК Д.Є. ...агрегати. Таргетувати інфляцію без уваги до монетарних агрегатів, фактично, це працювати одне без іншого. Вважаю, що без таргетування монетарної бази ми, фактично, не зможемо налагодити нормальну грошово-кредитну політику. І другий момент – це обмінний курс. Власне, так, він повинен бути гнучкий, це важлива база. Але ми повинні також враховувати ситуацію, макроситуацію. А у світі у нас що відбувається? Розгортаються глобальні валютні війни. Країни, світові лідери, намагаються певним чином стимулювати свій експорт. І, власне, мені здається, що це дуже самовпевнено очікувати, що така маленька економіка, як ми, зможемо оминати цю ситуацію. Тому, власне, вважаю, що нещодавне укріплення гривні на фоні заходу капіталу в боргові папери це було не дуже раціонально. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. До Дмитра Євгеновича в кого будуть питання? Питань немає? Тоді Бураковський Ігор Валентинович.

БУРАКОВСЬКИЙ І.В. Бураковський Ігор Валентинович, голова правління ..... паралельно професор Києво-Могилянської академії. Я все своє життя займався питаннями, які пов'язані з макроекономічною політикою в широкому розумінні цього слова, хоча мав певну спеціалізацію, яка торкалася зовнішньої торгівлі, руху капіталу і все, що було пов'язано з інтеграцією України в світові ринки.

Якщо говорити дуже коротко, то на сьогоднішній день, як мені здається, є три моменти, про які ми повинні завжди пам'ятати. Перший момент – це те, що як казали колеги, на жаль, немає, на жаль чи, на щастя, немає альтернативи монетарному таргетуванню, інфляційному таргетуванню. І я вважаю, що якраз меморандум, який був підписаний між урядом і Кабінетом Міністрів, є абсолютно правильним документом. Тому в зв'язку з яким я вирішив подаватися на цю посаду, розуміючи те, що сьогодні, якщо ми маємо такий меморандум, ми повинні дуже активно співпрацювати з урядом і, дійсно, координувати наші дії в такий спосіб для того, щоб ми підтримували цільовий показник зростання, цільовий показник інфляції на рівні п'ять плюс-мінус один відсоток, і це забезпечить багато інших речей. Другий момент. Це питання в тому, що сьогодні проблеми, з якими стикається і уряд, і Україна, і Національний банк, це не тільки проблеми нашої недорозвиненості, це не тільки проблеми того, що ми чогось не зробили, хоча таких проблем дуже багато, але і це якісно нові проблеми, з якими стикається на сьогоднішній день весь світ. І в цьому сенсі дійсно люди, які працюють і в Національному банку, і в Раді Національного банку, повинні мати панорамне бачення того, що відбувається у світі для того, щоб на цей безпосередньо реагувати. Я вважаю, що в мене є такий досвід, оскільки я займався багато питаннями саме міжнародної політики. Ну, і що стосується безпосередньо нинішньої економічної ситуації, я думаю, що зараз очевидно треба говорити про збереження незалежності Національного банку, зараз треба говорити про те, що крім незалежності Національного банку, нам потрібен дуже сильний і незалежний антимонопольний комітет, тому що без цього, так би мовити, на жаль, не буде працювати економіка.

Ну, а відповідаючи на питання, пов'язані з тим, як зробити так, щоб прискорити економічне зростання. Ясно, Національний банк має свою сферу відповідальності, це забезпечення стабільності, з одного боку. З іншого боку, я думаю, що ключове питання це питання, пов'язані з розвитком інституцій, це питання, пов'язане з бізнес-кліматом, це питання, пов'язане з боротьбою, безпосередньо з корупцією. Тобто я хотів би сказати про те, що Національний банк є дуже важливим на сьогоднішній день інструментом економічної політики або економічним інститутом, але він не є єдиним і має працювати в певній системі. Тому, я думаю, що якраз моя робота в якості члена Ради Національного банку допоможе вирішувати ці питання, а той досвід, який я маю, і, скажімо, те розуміння проблем, які я маю стосовно, в тому числі, і роботи з міжнародними організаціями, на міжнародних проектах, дозволять мені краще зрозуміти не тільки внутрішні, але і зовнішні виклики, які стоять сьогодні перед Україною в цілому, і, перш за все, перед Національним банком, якщо ми говоримо саме про посаду члена Ради Національного банку. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. До Ігоря Валентиновича є питання?

В мене є питання. Я з вашого резюме не зрозумів ваш досвід саме в банківській сфері. В макроекономіці бачу, бачу ваші дослідження, ви, безперечно, є фахівцем в цьому. Але саме в банківській сфері можете уточнити?

БУРАКОВСЬКИЙ І.В. Як такою я банківською сферою не займався, хоча побіжно ми займалися питаннями банківської сфері в дотичних галузях. Ну, скажімо, коли ми займалися питаннями розвитку малого і середнього бізнесу, писали відповідні документи, то ми в тому числі торкалися і питань, пов'язаних з банківським фінансуванням малого і середнього бізнесу, міжнародним досвідам і все, що з цим було зроблено. Безпосередньо в банківській сфері я не працював.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Сідайте, будь ласка.

Горбаль Василь Михайлович. Легендарна людина в банківській сфері, без перебільшення.

ГОРБАЛЬ В.М. Горбаль Василь Михайлович. В 25 років я був наймолодшим головою правління комерційного банку, 10 років членом відповідного комітету. Також 10 років я був членом Ради Національного банку. Тобто я пішов на конкурс, тому що я розумію, що таке Рада Національного банку. І, власне, ті зміни, які вносив законодавець стосовно функціонування Ради Національного банку, вони якраз були вирішенням тих викликів або виправлення тих вад, які були в діяльності Ради Національного банку як стосовно кількості, так і стосовно представницького мандату, так і стосовно присутності членів Кабінету Міністрів серед членів Ради Національного банку і все таке інше, все те, що вносив в законодавство останні роки, все, власне, було проявом от еволюції діяльності Ради Національного банку. Тобто я працював в різних складах Ради Національного банку. Можу сказати найкращий склад це коли був мікс все-таки науковців, науковців та банкірів-практиків. Наведу приклад. Криза 2004 року, якби не наявність у Раді Національного банку банкірів, практикуючих банкірів, можливо, криза розтягнулася би значно довше, і ми отримали би значно інші наслідки. Сказано про невтручання в оперативну діяльність. І, як правило, подібний ажіотаж стосовно Ради

Національного банку пов'язано з нерозумінням цього статусу з невтручанням в оперативну діяльність. Хоча прояви вето Рада Національного банку свого часу проявляла. Наведу один приклад. Насправді це єдиний приклад. Це вето Ради Національного банку на рішення про ревальвацію гривні, ви пам'ятаєте, з 5 до 4,5. Рада зібралася тоді зразу ж на вимогу більшої частини членів Ради Національного банку, і було прийнято відповідне рішення. Стосовно зараз поточного стану і, що потрібно робити. Це посилити все-таки роль і увагу до рішень Ради Національного банку. Приведу невеликий приклад. Недавно, пару місяців тому, у мене була публічна дискусія стосовно відновлення кредитування в Україні. Опонентом, або, скажемо так, був діючий член Ради Національного банку. Я йому просто зачитав тези з рішення, яке прийняла сама Рада Національного банку 17 грудня 17-го року, де були виписані достатньо чіткі і рекомендації як і Правління Національного банку так і Кабінетом Міністрів. Але мова іде про те, що цей документ тільки залишився документом і, власне, все. На сьогоднішній момент я займаюсь громадською діяльністю, є віце-президентом національного комітету Міжнародної торгової палати з банківських питань. Також є радником голови Федерації роботодавців України. У мене все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Скажіть, будь ласка, а як ви вважаєте як фахівець гривня недооцінена? Тобто курс гривні відповідає її реальній вартості чи навпаки? Просто ваша...

ГОРБАЛЬ В.М. Курс гривні повинен бути прогнозованим. Для бізнесу, для учасників ринку курс гривні повинен бути прогнозованим. У цій теорії можемо там від улюбленого "індексу БігМака", який використовував пан Стельмах для того, щоб дещо утихомирити ринок, до інших теорій. Ми можемо тут зараз називати. Але курс гривні повинен бути прогнозованим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Дубінський.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Питання щодо повноважень. Порівняння повноважень ради, яка діє зараз в діючих повноваженнях, і в тій раді, коли ви працювали. Ефективність впливу на можливі зловживання Правління Національного банку та перекося у монетарній і економічній політиці. Як ви вважаєте, за яких повноважень було краще регулювання та реагування на такі можливості? Дякую.

ГОРБАЛЬ В.М. Дивіться, ефективність роботи ради, звичайно, залежить від конструктиву, а також управління, від його бажання конструктивно співпрацювати з радою. Це я скажу за всі скликання, тим більше я працював з чотирма головами Ради Національного банку, в залежності від того, які склалися відносини з управлінням, настільки були ефективні засідання Ради Національного банку. Законодавець, дійсно, тут ви праві, пішов на посилення повноважень Ради Національного банку. Якщо подивитися зміни, які були внесені у 2015 і 2017 роках, тобто вони стосувалися не тільки скорочення чисельного складу, але й посилення повноваження. Тобто не дивлячись на норму, невтручання, я повторююсь, невтручання в оперативну діяльність правління, у Ради Національного банку достатньо є повноважень стосовно реагування на ті чи інші виклики або, скажемо, на їхнє бачення недоліків у роботі в поточній діяльності управління Національного банку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Питання є? Дякуємо. Гриджук Дмитро Миколайович. Немає, да? Денисенко Анатолій Володимирович.

ДЕНИСЕНКО А.В. Шановний голову, шановні члени комітету, народні депутати! Дякую за можливість прийняти участь в цьому конкурсі і виступати перед вами. Я, з вашого дозволу, декілька слів про свій доступ розповім та чим би можливо був би корисним в Раді Національного банку. Я маю більше ніж 15-річний досвід у фінансовому секторі, саме в банківському секторі. Я починав з фінансування малого та середнього бізнесу і по волі подалі, переорієнтовуючись на середній корпоративний та великий корпоративний бізнес, де я вже був відповідальний за фінансування досить великих підприємств в таких галузях як металургійні, енергетичні, нафтогазові. Далі, я досить значний період часу присвятив корпоративним фінансам у досить великій банківській установі системній і опікувався питаннями, стратегічними питаннями та питаннями поглинання інших банківських установ або окремих активів переважно кредитних портфелів як частина стратегії банку з неграничного розвитку. Ми розуміли, це був досить такий цікавий досвід в той час, коли наша банківська система перебувала не в досить гарному стані, і ми розуміли, що іде трансформація, і ми інвестували не тільки свій час, а ще і кошти в те, щоб розвиватися не тільки органічно, а ще і неорганічно.

Далі. Мій досвід був зосереджений в керівництві напрямками корпоративного та роздрібного бізнесу вже в не такому, можливо, великому банку, але все ж таки я був відповідальний за підтримку бізнесу на тому рівні, який узгоджений зі стратегією акціонером, підтримку конкурентної тарифної політики і узгодження багатьох питань з нашими клієнтами. Також я перебував в Наглядовій раді в якості незалежного члена Наглядової ради, де опікувався питаннями визначення стратегії банку з урахуванням інтересів всіх його стейкхолдерів, не тільки акціонерів, а і його і вкладників, які також опосередковані є акціонерами, кредиторами банку. Я маю вищу економічну освіту, яку отримав з відзнакою. Наразі отримую другу вищу освіту юридичну в "Тараса Шевченка". Я вважаю, чим би я міг би бути корисним? По-перше, звичайно, я би підтримував ті основні засади, основні цілі і напрямки Національного банку, які визначені конституційно і законодавчо. Це підтримка нашої національної валюти та, звісно, підтримка стабільності, фінансової стабільності і в тому числі банківського ринку. А також, я вважаю, що немаловажним від пана Дубінського звучало сьогодні питання щодо стимулювання ринкової економіки. Я вважаю, що, звісно, ми повинні, банківська спільнота повинна фінансувати реальний бізнес задля того, щоб реальний бізнес, економіка розвивались. Але вони, банківська спільнота поки що, на жаль, не готова це робити. Вже населення готове нести кошти в банки, але банківська спільнота не готова інвестувати їх в реальний сектор. Чому?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чому ви так думаєте?

ДЕНИСЕНКО А.В. Тому що ми маємо дуже великі проблеми з нашою судовою системою, яка наразі реформується, але реформування досить...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, вже регламент вичерпаний. Будь ласка, Олександр Дубінський.

ДЕНИСЕНКО А.В. Дякую за увагу.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Якщо можна, питання, чи не вважаєте ви завищені ставки по державним цінним паперам головною причиною не інвестування грошей в економіку і формування надвеликих прибутків банків за рахунок державного бюджету?

ДЕНИСЕНКО А.В. Дійсно, дякую за запитання. Звісно, це спонукає банки не інвестувати у реальний сектор економіки і купувати білет на війну з позичальником, який поверне чи не поверне позику і ще потрібно буде витратити кошти на судовий супровід цих кейсів. А позичальник, в свою чергу, частину коштів, які він отримує в кредит, може використовувати на те, щоб отримувати ті рішення, які потрібні йому. Звичайно, звісно, це спонукає банки розглядати, зважувати дохідність і ризик, який вони отримують.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Які ще запитання? Дякую. Дюк Ростислав Ігорович.

ДЮК Р.І. Доброго дня, пане голово, шановні народні депутати, гості і колеги! Мене звати Ростислав Дюк, я – голова управління української Асоціації фінтех та інноваційних компаній. У мене понад 13 років досвіду в банківському секторі. З 2016 року з такою поважною організацією, як USAID, займався трансформацією в частині електронних фінансів. Останні півтора роки очолюю українську Асоціацію фінтех, під якою ми змогли почати збирати, консолідувати ринок небанківських фінансових установ.

Я не вважаю себе макроекономістом. Хоча там теорія сучасна грошей ..... і інших мені близькі. Я не погоджуюся з колегами, що нам треба там десь шляхом Польщі слідувати. Мені ближче там філософія, яку переслідує держава Ізраїль в частині створення зручної кон'юнктури для розвитку стартапів, інноваційних підприємств. З урахуванням Закону про СПЛП, функції небанківського сектору перейшли під повноваження Нацбанку. Тобто макроекономістів там достатньо, а от функції і ролі інноваційних фінансів і інновацій, я вважаю, цю функцію треба додати в Раду Нацбанку. Оскільки навіть, якщо брати функції згідно закону, то дві з функцій – це розвиток банківського сектору, а туди зараз небанківські будуть організації кинуті, так, і розвиток платіжної системи. Тобто забирання бар'єрів і створення конкуренції дозволить збільшити пропозицію як продуктів, повернути гроші в економіку через такий механізм, як фінансова інклюзія, так, це доступ до фінансів населення. Банки не дають зараз це повноцінно населенню. Також необхідно буде допомогти впровадженню закону СПЛП на стороні Нацбанку. І це має бути підтримано Радою, а там зараз немає людей, які розуміють, як працює ринок фінтеху. Тобто створення сприятливого середовища дозволить Україні будувати платформу для створення цих стартапів. Там випадкових вибраних там топ-10 компаній коштують більше, чим там ВВП України. То якщо Україна зможе створити сприятливе середовище, а це буде повноваження фактично Нацбанку, це дозволить залучати ці компанії в Україну. Тобто я вважаю, що моє розуміння цього ринку є достатнє, щоб у цьому допомогти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Запитання до Ростислава Ігоровича? Запитань нема. Тоді скажіть, будь ласка, облікова ставка Нацбанку і взагалі політика Нацбанку щодо облікової ставки. Як ви її оцінюєте протягом останніх двох років?

ДЮК Р.І. Облікова, дивіться, облікова ставка Нацбанку, це фактично як виступає інструментом політики інфляційного таргетування, яку провадить Нацбанк. І в частині, коли вона росла на початку, це було оправдано. На даний момент це, скажімо так, не зовсім співпадає з цією позицією уряду і Президента, так, щодо поживлення кредитування розвитку економіки. Тобто ставку треба буде знижувати для того, щоб оживити економіку.

ЮЖАНІНА Н.П. Я ж все-таки хочу від кандидатів почути відповідь, пряму відповідь на два питання, які тут пролунали. Це щодо того, чи не завищена зараз вартість гривні, як ви вважаєте, і чи вважаєте завищеними відсотки по ОВДП? Чи правильно зараз поступає Міністерство фінансів, випускаючи такі облігації і відсотки?

ДЮК Р.І. Ну, дивіться, питання величини, вірніше, ставки по залученню кредитів прямо корелює з тою дохідністю, яку може генерувати бізнес. На жаль, дуже мало бізнес-моделей, які можуть витримувати велику ставку кредитування, вони переважно описані в Кримінальному кодексі. Тому ті ставки, які є наразі, вони не дуже сприяють розвитку і кредитуванню, і відповідно розвитку економіки. Тому гроші перетікають відповідно в ОВДП, така безпечна спекуляція, можна це назвати. Зниження ставок ОВДП зробить їх непривабливими, що дасть можливість виштовхнути цю ліквідність на ринок кредитування. Тобто банки змушені будуть заробляти гроші, кредитуючи реальний сектор.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Якщо запитань немає, Зубрицька Наталія Борисівна, будь ласка.

ЗУБРИЦЬКА Н.Б. Це я?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Можна сидячи.

ЗУБРИЦЬКА Н.Б. Недуже зручно стояти. Добрий день, всім присутнім! Для мене велика честь сьогодні бути тут. І коротко розкажу декілька слів про себе. Всі члени комітету мають мої документи. Я би хотіла сказати, що я вважаю, що дуже важливо, щоб людина була результат-орієнтовною. Тобто не просто вона займала якусь посаду, а яких результатів вона досягла на цій посаді. Якщо ви подивитесь мої документи, це саме та характеристика, якою можна описати мене. На всіх посадах, які я займала, я досягла там дуже значних таких результатів. І це важливо на будь-якому місці, де ти працюєш. Друге. Це з приводу моїх особистих характеристик. Це відповідальність і кризис-менеджмент, професіоналізм. Про що я хочу тут сказати. Що за період керівництва, під моїм керівництвом банк не заборгував ані жодної копійки. Більше того, ми були одним із небагатьох банків, які під час обох криз, і це було під моїм керівництвом, ми навіть не скористалися рефінансуванням Нацбанку. Тобто політика була настільки зваженою, що ми змогли пройти ці кризи навіть без підтримки держави, і жодного дня, жодного платежу ми не затримали. Це дуже така

зваженість. Я хочу сказати тут про зваженість. Третє. Це мені здається, що теж дуже важливо, що орган, до якого сьогодні розглядаються кандидати, колегіальний. І тут важливо, щоб була така ясність, щоб людина була готова до колегіальної роботи, а саме була готова почути, вислухати інші точки зору. І я тут хочу зауважити, що для мене особисто інша точка зору вона є не тільки та, яку треба поважати, а завдяки якій ти можеш ще раз передивитися те рішення, над яким ти працюєш, щоб воно було максимально правильним і щоб максимально ефективним. Тобто, щоб це рішення було не таким, як ти вважаєш, не така думка, а щоб воно було максимально ефективним і тут треба зауважити на думці всіх інших учасників. Що стосується Національного банку, то буквально декілька напрямків. Звісно, що це дуже важливо стабільність і банківської системи, і фінансової системи. Друге – це розвиток економіки. Але зараз от ми розглядали, кандидати відповідали на питання, як оживити кредитування. Я б сказала, що треба оживляти не тільки кредитування, а й інвестиції. Це дуже важливо і це теж треба участь Нацбанку, щоб залучати інвестиції в економіку, а не лише кредити. Третє. Це дуже важливо інноваційний розвиток як банківського сектору так і НБУ, тому що час іде, світ розвивається і ми маємо дати можливість інноваціям стати частиною фінансової системи нашої країни і самого НБУ. Четверте. Це перехід на безготівкові розрахунки. Безготівкові розрахунки, з однієї сторони, допоможуть вивести частину економіки, один з важелів виходу економіки з тіні, з другого, це здешевлення всіх процесів, і з третього це збільшення знову ж таки коштів в обіг.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А яким чином ви це пропонуєте зробити? Вибачте, я вас перебив.

ЗУБРИЦЬКА Н.Б. Ви знаєте, я, коли готувалася, і думала, які мені будуть ставити питання. Знаєте, я б хотіла сказати тут, що, мені здається, що важливо, щоби ми, коли ми починаємо працювати і є питання, не зосереджувалися тільки на своїй думці. Зараз я хочу сказати, що треба взяти досвід і позитивний, і негативний країн, які проходили через ці етапи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ну зрозуміло, ви говорите про позв'язання безготівкових розрахунків. У який спосіб ви пропонуєте це зробити?

ЗУБРИЦЬКА Н.Б. Дивіться, я хочу сказати, що ми маємо застосувати всі наявні заходи. Я просто про що хочу сказати. Для того, щоб сформувати цю політику, ми маємо взяти, системно підійти. Розумієте? То я можу декілька зараз сказати. Але, мені здається, що тут важливо не якісь чийсь ідеї, а системний підхід.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Скажіть, будь ласка, щодо вашого резюме. Поясніть, з 2010 по 2015 рік ви чим займалися?

ЗУБРИЦЬКА Н.Б. Після закінчення... Я там писала в мотиваційному листі, що я вже почала думати, що треба реформувати систему державного управління, ще будучи головою правління. Тому що я бачила, що, наприклад, дуже багато витрат, наприклад, на звіти, які здорожчують систему, це стосується банківської системи. Ми подавали дуже багато звітів, які дуже здорожчували вартість кредитів для бізнесу, для населення. Багато з них були неефективні. І ряд інших причин, тобто ряд інших причин. І починаючи з 2010 року, я працювала 3 роки над кандидатською дисертацією "Механізми державного регулювання в банківській сфері", так. Після того я викладала. В той же час, коли...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто ви дисертацію писали...

ЗУБРИЦЬКА Н.Б. І дисертацію. І я займалася в тому числі і консалтингом. Тобто, наприклад...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ясно. Приватним? Тобто ви ніде не працювали?

ЗУБРИЦЬКА Н.Б. Не тільки. Наприклад, я пішла з "Правексу", але у мене був договір на консалтинг ще декілька років. Тобто це в мене є. І далі і приватний теж консалтинг. Потім...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Які ще питання є до кандидата? Питань нема? Дякую. Клімов Андрій Віталійович.

КЛІМОВ А.В. Добрий день, шановний голова, шановні члени комітету, шановні запрошені! Ми всі зараз знаходимося у великій надії та очікуванні. Перед Україною постали виклики, яких не було в нашій історії. Наше спільне завдання – знайти відповіді на ці виклики. Адже ніяка надія ще не отримувала такої високої довіри і підтримки з боку українського народу. Прийшла епоха нових людей, на яких покладається відповідальність не стільки виправити помилки минулого, скільки розробити бачення кращого щасливого майбутнього та зробити так, щоб воно стало невідворотнім. Бо як сказав Володимир Зеленський в своїй інавгураційній промові, кожен з нас – Президент, і це наш спільний шанс. Мабуть, в цій поважній аудиторії буде зайвим казати, що ключ для вирішення більшості проблем нашої країни знаходиться в економічній площині. Про чудове розуміння цього факту керівництвом держави свідчить те, що тільки в цьому місяці відбулося дві наради за участю Президента щодо фінансово-економічного розвитку країни, а також був підписаний меморандум про взаємодію між Кабміном і Національним банком. Я переконаний, що в сучасних умовах тільки нові люди зможуть дати Україні реальні зміни, на які всі сподіваються вже 30 років. Те, що зараз відбувається, не є суто українською проблемою. Ми є свідками масштабного переформатування світової геополітичної, економічної та фінансової системи. Якщо можна провести якісь паралелі, то спадають на думку лише два співставних за масштабом переломи. Це створення Ісааком Ньютоном золотого стандарту, що стало основою британського фінансового домінування в світі, та який протягом 100 років взяли на озброєння всі ..... країни, і відмова від золотого стандарту після Ямайської конференції Міжнародного валютного фонду 1976 року. Зараз для України може слугувати прикладом маленька Голландія, яка на початку XVII сторіччя створила нові фінансові інструменти, такі, як векселя, акції, безготівковий обіг, та стала світовим гегемоном замість своєї колишньої метрополії – Іспанії. Тому нам всім треба мислити глобально, а діяти локально. Головна умова для провадження власної економічної стратегії України це не просто скоординована, а єдина політика Президента, Верховної Ради, Кабінету Міністрів і Національного банку. При цьому єдність такої політики набагато важливіша за її ідеальність.

Майже все професійне життя я допомагав людям і компаніям досягати їхніх цілей та маю за плечима велику кількість успішних реалізованих проектів у сфері економіки, економічного консалтингу, науки і громадської діяльності.

Впевнений, що для того, щоб прийти до мети, треба чітко розуміти, куди і як ми рухаємося. Саме тому нам необхідно зосередитися на виробленні та реалізації економічних цілей нашої країни. Зараз склалася унікальна ситуація, коли це можна зробити. Я хочу бути частиною цього, і я можу бути частиною цього. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую Андрій Віталійович. Дякую.

Які питання будуть? Скажіть, будь ласка, "Реал Банк", він працює ще?

КЛІМОВ А.В. Дякую за запитання. "Реал Банк" не працює. Наскільки мені відомо з...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не працює?

КЛІМОВ А.В. Не працює. Він ліквідований, наскільки мені відомо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви були головою ревізійної комісії, протягом двох років.

КЛІМОВ А.В. Так, у 2006-2008 роках.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А коли він був ліквідований? Чи не ліквідований, а, скоріше, там була тимчасова адміністрація введена, да? Коли?

КЛІМОВ А.В. Так, це було 4-5 років тому. Я багато років до цього покинув банк.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви займаєтесь банківським аудитом, да, правильно я розумію?

КЛІМОВ А.В. В тому числі так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Коротке питання. У 2006-2008-й ви там працювали?

КЛІМОВ А.В. Так.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Хто були акціонерами банку?

КЛІМОВ А.В. Головним акціонером була страхова компанія "Лемма-Віте".

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Ні, я питаю про кінцевих бенефіціарів.

КЛІМОВ А.В. Чернишов Сергій Іванович.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Кобзев Олег Михайлович. Чи Миколайович.

КОБЗЕВ О.М. Миколайович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вибачте, да.

КОБЗЕВ О.М. Кобзев Олег Николаевич, мне 38 лет, я имею полное высшее образование. Я всю жизнь, 17 лет работал в банковской сфере и продолжаю там работать. Я не отношу себя к специалистам по макроэкономике, я всю жизнь практикующий банкир. Я дошел от простого специалиста до председателя правления банка. Сейчас я работаю на должности, скажем, линейного руководителя. В силу того, что тот банк, которым я руководил в свое время, попал на ликвидацию, попал под временную администрацию. Это было там в силу определенных политических и экономических мотивов. Я имею опыт, имею желание, имею на сегодня нереализованный потенциал, я уверен, что я смогу на этой должности достичь и помочь в команде Национального банка реализовать те задачи, которые перед ней стоят. Я тоже согласен, что в совете и в правлении Национального банка должны быть и макроэкономисты, и должны быть практикующие люди. Это синергия даст результат, даст возможность получить ответы на какие-то вызовы, которые стоят перед страной, перед денежно-кредитной политикой и тому подобное.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибо.

Скажіть, будь ласка, ви очолювали банк "Євробанк", він став банкрутом. Так?

КОБЗЕВ О.М. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А внаслідок чого, можете пояснити?

КОБЗЕВ О.М. Я с 2009 по 2016 год работал в этом банке, банк принадлежал к одной финансовой группе, к финансово-кредитной группе. В составе группы был банк, то есть если я руководил малым банком, был банк из там первой двадцатки, "Фидобанк" он назывался, он пересекался через одного акционера. За месяц до того, как банк, которым я управлял, "Фидобанк" был отправлен на ликвидацию, соответственно "Евробанк" был туда отправлен ровно через месяц в силу того, что так просто было принято решение, что один акционер не может управлять двумя организациями. То есть одна, которая потеряла ликвидность, да, и вторая, которая есть.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Дубінський.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Правильно ли я помню, что акционером вашего банка был господин Александр Одарич?

КОБЗЕВ О.М. Да.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Да. А какая статья закона о банках была причиной введения временной администрации по вашему банку и причиной, собственно, его ликвидации в последующем.

КОБЗЕВ О.М. Потеря... статья, я там не помню точно, чтобы так назвать. То есть введение временной администрации, была потеря ликвидности, потеря ликвидности была абсолютно, скажем, там мгновенной или очень быстротечной. То есть в Интернете началась такая глобальная информационная атака на акционера в силу того, что там вот один банк упал, следующий банк, следующий, и это произошло буквально за две недели. То есть все нормативы там на 1 июня банк выполнял, да, и на 16 июня банк уже был выведен с рынка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, дякую. Які ще питання є? Нема?

Тоді Корнійчук Ігор Володимирович, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Корнійчука Ігоря Володимировича нема. Добре. Кузміна Світлана Миколаївна. Добре.

КУЗМІНА С.М. Добрый день. Меня зовут Светлана Кузмина. Я имею больше двадцати лет банковской работы в банках. Последнее мое место работы – это "Акцент-Банк" на позиции независимого члена наблюдательного совета. Также возглавляла аудиторский комитет и была членом комитета по назначению и вознаграждению.

В даний набсовет мене пригласил глава набсовета, который долгое время работал в иностранном банке. Передо мной были, стояли задачи наладить работу внутреннего аудита, а также выстроить систему внутреннего контроля. Контракт был заключен на год, свои задачи я выполнила и в апреле этого года сдала свои полномочия. Последнее время сфокусировалась на корпоративном управлении. Закончила украинскую школу корпоративного управления при ..... И на данный момент готова к новым вызовам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хорошо. Спасибо вам большое за готовность.

Какие вопросы есть к кандидату? Подскажите, пожалуйста, а причины увольнения вашего с банка "Финансовая инициатива"?

КУЗМІНА С.М. Декретный отпуск.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Это что причина для увольнения?

КУЗМІНА С.М. Я ушла в декретный отпуск в 12-м году, в январе 12-го года. А трудовая книжка моя лежала до октября 15-го года.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Понятно. Хорошо. Немає запитань більше? Немає.

Тоді Лехіцька Євстахія Петрівна, вибачте.

ЛЕХІЦЬКА Є.П. Досвід роботи в банках у мене великий. Я пропрацювала 38 років, з них 25 років на керівних посадах. Крім того, маю досвід роботи в реальній економіці. Досвід роботи в податкових органах. Досвід роботи в Національному банку. І досвід роботи в комерційних банках, які треба було витягувати з проблемності, виводити з проблемності. Закінчила школу корпоративного управління. Маю досвід роботи у взаємодії за спостережною радою з Національним банком. Колеги, які присутні сьогодні, дуже багато розказали всіх нюансів, які є в роботі Національного банку, особливо Рада Національного банку, в системі економіки України, в ситуації, яка є сьогодні, яка склалася в Україні. Я можу сказати коротко, щоб не втомлювати всіх, одне, що практикуючих людей в Раду Національного банку треба запрошувати. На кого впаде вибір конкурсної комісії – невідомо. Але я вважаю, що я могла би працювати там, так як я маю розуміння системності організації роботи і в корпоративному управлінні також. Маю розуміння контролю внутрішнього. А також маю характер і вмю відстоювати свою позицію. В цілому охарактеризувати роботу Національного банку можна, в принципі, висловом, який мені сподобався: "Говори, що робиш, і роби, що говориш".

Звичайно, що це ситуація для нас сьогодні дуже актуальна, тому що виклики непрості, і, звичайно, що якщо буде підібраний склад Ради Національного банку, який буде взаємодіяти з Кабінетом Міністрів і буде відстоювати позицію на ринку економіки, і на ринку фінансів, це держава тільки виграє.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Які запитання будуть до Євстахії Петрівни?

У мене тоді запитання, скажіть, будь ласка, ви вже працювали у Національному банку?

ЛЕХІЦЬКА Є.П. Да, 4 роки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А чому пішли звідти?

ЛЕХІЦЬКА Є.П. Я вийшла на пенсію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На пенсію вийшли, але продовжили працювати через два роки, керуючий директор "Банку Альянс".

ЛЕХІЦЬКА Є.П. "Банк Альянс" був виведений Національним банком в проблемний. Була заключена угода, я прийшла в складний період. Я прийшла у лютому, угода закінчилася вже у вересні, я банк вивела, два роки відпрацювала і на сьогоднішній день працюю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто ви за угодою на два роки прийшли, да?

ЛЕХІЦЬКА Є.П. Так. Я вивела їх з угоди, вибудувала роботу спостережної ради і роботу правління, організувала роботу контролюючих органів, комітетів, комітетів по ризиках і залишила банк. .

ГОЛОВУЮЧИЙ. А що зараз з "Банком Альянс"?

ЛЕХІЦЬКА Є.П. Працює.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ЛЕХІЦЬКА Є.П. Зараз, на даний момент, я працюю вже в "Банку Січ", та ж сама ситуація, треба його вивести.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Є питання. Ольга Белькова, будь ласка.

БЕЛЬКОВА О.В. Дуже дякую. Ви тільки що сказали, що ви нині працюєте в "Банку Січ"?

ЛЕХІЦЬКА Є.П. Я тільки зайшла в "Банк Січ". Зараз я на погодженні Національного банку на голову правління.

БЕЛЬКОВА О.В. Я вам бажаю успішного погодження, але як це буде поєднуватися з вашою можливою роботою у Раді Національного банку?

ЛЕХІЦЬКА Є.П. Я звільнюся, звичайно.

БЕЛЬКОВА О.В. Тобто ви віддасте пріоритет роботі в...

ЛЕХІЦЬКА Є.П. Да.

БЕЛЬКОВА О.В. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, ще одна людина-претендент Пинзенік Віктор Михайлович.

ПИНЗЕНИК В.М. Шановний голово, шановні депутати, колеги, доля дарувала мені останні 30 років мати відношення до сфери діяльності, яка називається макроекономікою. В державі три основні інститути відповідають за цю сферу: Національний банк, Міністерство фінансів, великою мірою Міністерство економіки. В парламенті теж це комітет економічний, в якому мені доводилось працювати, включаючи комітет, в якому зараз ми присутні. Тому у мене є досвід вирішення складних макроекономічних задач. Я хотів би додати щодо тих завдань, які передбачені законодавством і покладаються повноваження на Раду Національного банку по виробленню засад політики, і я бачу

метою досягнення низьких темпів інфляції і, що дуже важливо теж, бо це компонент інвестиційного клімату з боку Національного банку, прогнозованого обмінного курсу. Економіка має отримати чіткий орієнтир поведінки, бо це дуже важливий сигнал для інвестицій. Хотів би докласти своїх зусиль до питань, які є завжди проблемними не тільки в Україні, а в багатьох країнах світу, а ми відчуваємо теж в себе, і навіть по питаннях, які сьогодні тут піднімалися це видно. Це питання узгодженості монетарної та бюджетної політики. Причому узгодженості як на етапі її формування, в першу чергу бюджету, так і в процесі виконання бюджету. Бо тут є взаємні збурення, які впливають на позицію партнерів.

І хотів би досягнути узгодженості ще в двох важливих інструментах політики. Один з них є на боці Національного банку, це основи монетарної політики. І другий – на боці уряду, це прогноз економічно-соціального розвитку. Ці документи мають кореспондуватись між собою і бути узгодженими. Доповідь закінчено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Які питання будуть? Будь ласка, Олексій .....

КОВАЛЬОВ О.І. Скажіть, будь ласка, а ви як вважаєте, чи попередні там 5 років, чи було справедливим продаж активів фінансових установ? Коли банкрутували банки, чи справедливо вони були продані, ці активи? І просто ваше розуміння цього питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Продані справедливо чи несправедливо...

КОВАЛЬОВ О.І. Тобто справедливо чи оцінені і так далі.

ПИНЗЕНИК В.М. Мені не просто дати відповідь на це питання, бо це питання відноситься не до компетенції Національного банку. Продажем таких активів займався Фонд гарантування вкладів громадян. Я боюсь брати на себе оцінку наскільки реально було, я можу сумніватися, але я повинен бачити реальні цифри для того, щоб давати таку оцінку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Дубінський.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. У мене питання: якщо ви не хочете давати таких оцінок, оцініть, будь ласка, ефективність роботи управління Національного банку в період 14-19-й роки. І як ви відноситеся до так званої зачистки банківського сектору? І чи діяли ви б так само?

ПИНЗЕНИК В.М. Очевидно, я не зможу дати відповідь на питання по конкретних даних, бо відповідно законодавством... по конкретних банках, оскільки за законодавством така інформація не є публічно доступною. Треба мати доступ до такої інформації.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Я, пане Віктор Михайлович, я не питаю вас про конкретні банки, я питаю вас про оцінку діяльності управління НБУ, 14-19-й роки.

ПИНЗЕНИК В.М. Ви поставили другу частину питання, з якої я почав відповідь.

Що стосується самої речі, пов'язаної із зачисткою банків, це, безумовно, необхідна річ. Тому що банківська система мала токсичні банки, які мали проблему для майбутнього росту України. І країна має вийти з цієї ситуації. У цій частині того, що робив Національний банк, я оцінюю це як правильне рішення. Мені важче судити по конкретних питаннях, бо воно потребує аналізу конкретного кожного рішення.

Що стосується того, що відбувалося у період 14-19-го років, – не все мені подобається. Тут дещо колеги вже згадували проблеми, пов'язані з проїданням валютних резервів. Бо країна мала на початку, здається, 14-го року 20 мільярдів валютних резервів. І не можна було допускати, маючи такі великі серйозні проблеми валютні, проїдання валютних резервів. А вони були зменшені майже більш ніж у два рази, – якщо я не помиляюсь, до семи мільярдів доларів. Країна опинилась з досить низьким стартовим обсягом валютних резервів.

Це питання було компетенцією Національного банку. і на жаль, ми пожали досить велику інфляцію. Вона великою мірою була зумовлена необхідністю корекції обмінного курсу, але такої інфляції країна не знала з початку введення грошової реформи. Тому однозначно сказати, що все було добре у поведінці Національного банку, важко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віктор Михайлович, у мене ще перед тим, як Ольга Белькова задасть питання. Ви є членом політичної партії чи головою політичної партії?

ПИНЗЕНИК В.М. Остання моя відставка з уряду у 2009 році завершилась виходом з політичної партії, я більше не був і не є членом жодних політичних сил.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є суперечливі відомості про це.

Будь ласка, Ольга Валентинівна.

БЕЛЬКОВА О.В. Дякую.

Шановний Віктор Михайлович, хотіла у вас запитати, ви у своєму мотиваційному листі написали, що хотіли би долучитися, ну, наскільки я зрозуміла його, до такого важливого напрямку, як зниження номінальної вартості грошей, а саме процентних ставок. Скажіть, будь ласка, що НБУ і що Верховна Рада сьогодні могли би, на вашу думку, зробити, можливо, для того, щоб досягти цієї мети? Дякую.

ПИНЗЕНИК В.М. Як мені приємно ставити задачу Верховній Раді, то я з неї і почну. Прийміть бездефіцитний бюджет.

..... (Не чути)

ПИНЗЕНИК В.М. Бездефіцитний бюджет. Це буде унікальний важливий інструмент і для інвестиційного клімату, і сигнал, який призведе в подальшому до зниження інфляції.

Я свідомо написав номінальний рівень процентних ставок, бо реальні процентні ставки, можливо, в нас і так високі, 7,5 відсотка в річному вимірі у нас зараз інфляція. Я говорю про номінальне зниження. В першу чергу це має зниження бути номінально рівню інфляції. Слава Богу, ми вже вийшли на якусь прогнозовану траєкторію інфляції, нема

таких стрибків, які були в попередні роки. Цього року більш-менш тримається інфляція стабільно, і, можливо, вперше цього року ми вийдемо на показник інфляції, який є в прогнозі економічно-соціального розвитку – 7,4 відсотка.

Тому головна задача, яку має переслідувати Національний банк, досягнути низьких темпів інфляції, як наслідок до зниження процентних відсоткових ставок. Але це не єдина, на жаль, причина. Є ще причина, яку ми не обговорювали, вона поза сферою, можливо, навіть Національного банку, це великі інвестиційні ризики, які призводять... І, вибачте, ще одна проблема. До того часу, поки основним гравцем на ринку грошей буде Міністерство фінансів, будуть завжди проблеми. Але мусимо дивитись в корінь проблеми. А корінь проблеми в бюджетному дефіциті накопиченого боргу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Олександр Дубінський.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Пане Пинзеніку, ви сказали, що ви не маєте відношення до жодної політичної партії зараз. От я маю лист-витяг з реєстру юридичних осіб: партія "Реформи і порядок", ідентифікаційний код 21668357, Інститутська, будинок 28, Пинзенік Віктор Михайлович, засновник політичної партії. Дякую за...

ПИНЗЕНИК В.М. Я не знаю, що мені коментувати. Я офіційно на з'їзді партії зробив заяву про вихід з партії. Зверніться, будь ласка, до організації, яка.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Ви є засновником партії...

ПИНЗЕНИК В.М. Засновником я був.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. І зараз є засновником політичної партії "Реформи і порядок".

ПИНЗЕНИК В.М. Я не знаю, чи я юридично маю право бути засновником, але я вийшов з партії...

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Ні, Віктор Михайлович, я задаю пряме питання. Ви зараз юридично є засновником політичної партії "Реформи і порядок"? В діючому реєстрі Міністерства юстиції...

ПИНЗЕНИК В.М. Я був засновником партії в 1997 році. Зараз я позапартійний.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Я поясню питання. Якщо ми з вами засновуємо громадську організацію, то хочемо ми цього чи ні, ми вже засновники цієї громадської організації на все життя, навіть якщо ми про неї забули вже. Тому це було, дійсно, питання. Питання про посади було в мене. Ви на нього відповіли. Хто ще хоче? Будь ласка, Ярослав Железняк.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Віктор Михайлович, у вашій компетентності і досвіду у нас, напевно, сумнівів, особисто у мене немає. Але не можу не задати це питання. У вашій біографії ви вказали дуже цікаву публікацію: "Коні не винні. Реформи або імітація". Не можу не спитати так, щоб розрядити обстановку. Про що ця публікація? Тому що назва дуже інтригуюча. Хто коні і...

ПИНЗЕНИК В.М. Я думаю, що відповідь на це питання я дам в наступній книжці, яка називається "Хіба ревуть воли, як коні не винні".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Давайте далі. Прозоров Юрій Володимирович. Є? Да, будь ласка.

ПРОЗОРОВ Ю.В. Шановний Данило Олександрович, шановні члени комітету, шановні працівники секретаріату комітету, представники міжнародних організацій, які тут є в залі, які багато працювали, також наші колеги запрошені. В моїх резюме та в мотиваційному листі, який я писав душею та приложив те, що є, мої такі аналітичні нинішні, останні чи крайні публікації. Я вже балотувався на цю посаду в 16-му році. Тоді я відповідав усім необхідним вимогам, але програв при голосуванні за те, що був навіть більш радикальним ніж тоді було потрібно. З тих пір я продовжував бути, вести громадську роботу як президент Українського товариства фінансових аналітиків. Банківський стаж у мене у грудні цього року буде 25 років, як я прийшов на банківську роботу. І я дуже розумію, як там тяжко зараз вам, членам комітету нової формації. Бо я, коли прийшов у банк, дня три всі говорили понятні слова, але нічого я в них не розумів, бо така є специфіка, ви дуже швидко розібралися в таких тяжких монетарних та у банківських фінансових питаннях. Це дуже добре, молоде покоління нас виведе вперед, я також себе відношу до тих, що є самий досвідчений з молодих. І якщо наш Президент сказав, що, да, дядьки відійдуть, прийдуть парні, то ми ще є парні. Не буду говорити за свій досвід, він є, я працював в банках, у небанківській системі, на фондовому ринку, був одним із директорів біржі по ПФТС, коли вона була, займала там до 90 відсотків ринку, я був заступником Віктора Івановича Сулова в Держфінпослуг України, і коли ми вели боротьбу з кризою у небанківських фінансових установах.

Тому з тим питанням, для чого я йду цей раз в Раду Національного банку, ви знаєте, що ви прийняли цей законопроект про СПЛІТ і передали Національному банку більшу частину небанківських фінансових установ, і є у такому корпоративному управлінні поняття, як "загальна компетенція Наглядової ради", якою є Рада Національного банку. І зараз я бачу, що не хватає там зараз спеціаліста по небанківським фінансовим організаціям, який би курирував питання переходу величезного блоку небанківських фінансових установ під орудою Національного банку. Я, моя компетенція і мої знання дозволять цього зробити. Минулий раз, коли я подавався на цю посаду, практично всі організації, асоціації небанківського фінансового ринку надавали мені листи підтримки, але той комітет, що був, вони так побачили і, знаєте, голосували по квотам. Зараз ми всі безпартійні тут. Я розумію, що фракція "Слуги народу" не видвинула свою кандидатуру, за яку вона... Тому ми маємо всі рівні можливості. Я дуже жорстко виступав проти режиму таргетування інфляції в його жорсткому вигляді, який був за сценарієм 80-90-х років, що є одна ціль, один інструмент. Тобто одна ціль – це таргетування інфляції, і інструмент – відсоткова ставка. Зараз Національний банк перейшов до більш широкого таргетування. Але я вважаю... в питаннях розширення мандату Національного банку з тих, що зараз є таргетування інфляції, фінансова стабільність – другий пріоритет та третій – економічне зростання, я вважаю, що нам потрібно переходити до американського досвіду, який говорить, що перше для нас це є стимулювання зайнятості.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, ви вже вийшли з регламенту.

Будь ласка, які запитання будуть до Юрія Володимировича? Ніяких.

А скажіть, будь ласка, а що це такий орган – Вища експертна рада при Раді Національного банку України?

ПРОЗОРОВ Ю.В. В Раді Національного банку України було створено в 16-му році дорадчий орган, в який входять порядку 26....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ясно. Тобто це орган при Раді Національного банку.

ПРОЗОРОВ Ю.В. При Раді Національного банку, який розглядає при розгляді основних засад грошово-кредитної політики рекомендує, ми кожен рік подавали Раді Національного банку ці рекомендації, вони враховували чи не враховували.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ясно. Дякую. Далі. Раєвський Костянтин Євгенович.

РАЄВСЬКИЙ К.Є. Шановні народні депутати! Шановні присутні! Я, Раєвський Костянтин Євгенович, маю вищу освіту профільну, є професором. Маю 35 років банківського стажу. З них більше 20 років у сфері банківського нагляду. Маю десятирічний стаж кризового менеджера.

Мос, так би мовити, висунання пов'язано з тим, що я би хотів трохи допомогти нашій банківській системі. А враховуючи, що вона зараз знаходиться не в дуже хорошому вигляді, бо після так званого банкопаду, коли 96 банків практично було виведено з ринку, залишилось 76, коли державний сектор складає 54 відсотки, коли "токсичні" активи банківської системи майже 50 відсотків складають. Дуже серйозну увагу треба, щоб Рада Національного банку приділяла не тільки грошово-кредитній політиці, а ще за законом там є, здається, ще 31 пункт, на який Рада Національного банку України повинна була б звернути свою увагу. Тим більше, що зараз після прийняття Закону про СПЛІТ, що Національний банк буде опікуватися проблемами небанківських фінансових установ, я вважаю, що мій досвід, знання могли би бути, скажемо так, востребовані в цьому напрямку. А Рада Національного банку, вона, я вважаю, вона повинна трохи розширити своє бачення і свою відповідальність. Бо відповідати тільки за грошово-кредитну політику при такій ситуації в банківській системі – це, на мій погляд, не дуже коректно. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Скажіть, будь ласка, а от ви були з 1999 року по 2000 рік заступником голови правління комерційного банку "Славянський".

РАЄВСЬКИЙ К.Є. Було таке.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І одночасно ви займали посаду у Національному банку України.

РАЄВСЬКИЙ К.Є. Ні, одночасно я не займав посади у Національному банку. Я у 1999 році звільнився, а у 2001 році

ГОЛОВУЮЧИЙ. А це просто так тут написано.

РАЄВСЬКИЙ К.Є. Це може некоректно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Некоректно визначено. Будь ласка, які є запитання? Нема запитань. Дякуємо. Різаненко Павло Олександрович. Нема. Соболев Борис Володимирович.

СОБОЛЕВ Б.В. Дякую.

Я хотів би відповісти на ті питання, які поки що мої колеги не освітили. Ну, для чого держава утворила цю раду? Я слідкую за еволюцією як управлінець, з 1990 року беру участь, брав участь у розподілі фінансової спадщини Радянського Союзу і створенні Національного банку нашого, і гривні. Хочу сказати, що така незахищеність, яка була у Голови Національного банку часів 90-х, скажімо, і зараз – велика різниця. Але і досі, це не таємниця, скажімо, до цієї влади Голова Національного банку ходив на Банкову для того, щоб узгодити і курс, і ставку, і так далі. Держава створила раду для того, щоб створити захист правління Національного банку, ... Добре, при всій повазі до науковців, до банкірів і так далі, треба мати зуби для того, щоб відстоювати цю незалежність. Друга позиція. Ми вступили в МВФ не як "бідні родичі", знаєте, те, до чого ми зараз прийшли, просто мене, як кажуть, не задовольняє. У 1992 році ми брали, як кажуть, на себе всі зобов'язання, але і права. Хто знає, при здоровому глузді, зараз що то за права? Ми повинні відновити повністю активну участь у всіх робочих органах Міжнародного валютного фонду і перетворити наше там членство із покарання такого до вигід, так, як це зробив Непал, Пакистан, Індія і так далі, можна навіть поїхати і повчитися там.

Третє. Підтримую Віктора Михайловича за... Головна проблема українських фінансів публічних у дефіциті. Але той дефіцит ви зараз можете знову-таки підтвердити, тому що в проекті цього бюджету так, як і у попередніх, 16, 17 статті знову наділяє Мінфін повноваженнями покривати будь-які збитки комерційних банків поза лімітом державного боргу додатковою емісією ОВДП в обмін на акції. Чого варті ті акції? Це з дев'ятого року почалося. МВФ прийшов і сказав, давайте ось будете підтримувати банківську систему. І, ви знаєте, якщо ми це знову зробимо, ці дві статті, не потрібен весь бюджет, можна виконувати весь бюджет за цими двома статтями. Якщо ви маєте, як кажуть, зараз серйозний намір, вивчіть це питання, будь ласка, і не пропустіть ці дві статті. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

У нас відкрите засідання, і на ньому присутні представники Міжнародного валютного фонду. Ви можете прямо їм передати ваше побажання.

СОБОЛЕВ Б.В. Питання. Ми є членами цієї організації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А щодо Непалу та Пакистану, дуже цікава, дуже цікава аналогія. Не тільки аналогія, а якщо є досвід, то, дійсно, цікаво скористатися таким досвідом, щоб посилити свою переговорну позицію в роботі з цією поважною організацією. Хтось хоче запитати щось? Дякую.

Тоді далі Суслов Віктор Іванович. Ще одна людина, яку всі знають.

СУСЛОВ В.І. Всі знають. Я почну з головного, так. Погляньте на склад діючої Ради Національного банку України: із 8 членів Ради 5 – тобто більшість безпосередньо пов'язані з Національним банком України, були в складі правління НБУ або працівниками Апарату. І не буде перебільшенням сказати сьогодні, що Рада НБУ фактично підпорядкована керівництву НБУ і не є ефективною. Тому і грошово-кредитна політика Національного банку здійснюється в інтересах банківської корпорації, яка склалася в Україні вже давно. І ця політика не спрямована на підтримку реального сектору економіки і розвиток промисловості, – те, що обговорювали сьогодні. Облікова ставка НБУ – шістнадцять з половиною відсотків – завищена, якщо порівнювати з темпом інфляції в сім з половиною відсотків. Тому кредити занадто дорогі для промисловості. Тому комерційні банки вкладають кошти в ОВДП – вклади на 344 мільярдів гривень, і в депозитні сертифікати НБУ – 50 мільярдів. Тобто внутрішній національний банківський інвестиційний ресурс – шістнадцять мільярдів доларів – не вкладається в реальну економіку. І про які зовнішні інвестиції ви можете здесь мріяти в цих умовах? Зовнішні інвестиції також ідуть в ОВДП, приріст – 4 мільярдів доларів в цьому році. Це забагато. Росте фінансова піраміда ОВДП, яка неминуче впаде разом з обвалом гривні і стрибком інфляції. Сьогодні вкладення в ОВДП з врахуванням ревальвації гривні забезпечують найвищу в світі спекулятивну доходність. Ну, ще рахувати за рік 20 відсотків мінімум годових в валюті, найвищі виплати в світі, це відповідь на питання Ніни Петрівни, да, нормальна ставочка или нет. Ставочка такая, которая обанкротит бюджет, потому что все оплачивает бюджет. Поэтому, я вважаю, діючу грошово-кредитну політику Національного банку помилковою. І, кстаті, помилкою являється і відмова Національного банку від регулювання валютного курсу. І таргетування інфляції зовсім не виключає регулювання валютного курсу. І тезис правління НБУ про те, що він не відповідає за валютний курс, є помилковим також. Ну, я вважаю, що я міг би достатньо внести нового в роботу Національного банку і в грошово-кредитну політику, тому що, якщо і не був засновником, то як мінімум був першим головою Комітету з питань фінансів і банківської діяльності, очолював слідчу комісію з розслідування діянь НБУ в 90-ті роки. Єдина, до речі, слідча комісія, яка закінчилася реальними уголовними справами. Був членом Наглядової ради "Ощадбанку" 5 років. Створював регулятор небанківського фінансового ринку і очолював його 4,5 роки, Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України і таке інше. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Віктор Іванович. Але будемо відверті, все ж таки Національний банк не має відношення до промислової політики, як ви вважаєте?

СУСЛОВ В.І. Я не говорю, что он имеет отношение к промышленной политике. Я говорю, что денежно-кредитная политика Национального банка имеет прямое отношение к состоянию нашей промышленности. Потому что, когда в итоге кредиты для промышленного сектора даются по ставкам выше 20 процентов, они не доступны. Кстаті, ответ еще на один вопрос: а каков результат так называемого оздоровления. Да буквально на днях Президент проводил совещание с правительством, с представителями НБУ, где все жаловались, что половина кредитов невозвратных в промышленности, да, в банковской системе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не только в промышленности. Это вообще в банковской системе.

СУСЛОВ В.І. Почему они невозвратные? Они невозвратные, потому что при таких ставках реальная промышленность их обслужить не может. Это же нужно понять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибо. Ольга Белькова.

БЕЛЬКОВА О.В. Шановний пане кандидате, в своєму мотиваційному листі ви зазначили, що ви маєте досвід співпраці і відповідно міжнародної співпраці включаючи угоди з МВФ. Скажіть, будь ласка, яким чином ви би дали оцінку нинішньому стану угод з МВФ, і чи змінили би ви якусь частину, яка стосується діяльності НБУ? Дякую.

СУСЛОВ В.І. Понимаете, это совет и вам новым депутатам и другим. Я много участвовал в разных переговорах. Позиция МВФ зависит от вашей позиции. От умения доказать то, что вы хотите доказать, да. И поэтому удавалось добиться от МВФ именно тех решений, которые нужны Украине. Ну, больше по налоговой политике. Кстаті я мог бы вспомнить как нас МВФ давил по вопросам акцизного сбора в 90-е годы. И как мы уговорили его с большими усилиями принять наши предложения, и была революция. То есть резко увеличились доходы бюджета. По ВТО вели переговоры. Как нас давили американцы по финансовому сектору в 2004-2005 году, заставляя разрешить работу прямых филиалов банков и небанковских финансовых учреждений страховых компаний в Украине. Я тогда был в составе этой делегации. Я же не пошел на уступки. Было много индивидуальных переговоров. Они согласились с тем, что прямых филиалов иностранных финансовых учреждений в Украине пока не будет по крайней мере, да. Поэтому все результаты зависят исключительно от вашей позиции. Когда я все время встречаю, что МВФ что-то требует, да МВФ ничего не требует. Он просто хочет вас выслушать. Если у вас будут разумные аргументы, он с вами согласится.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віктор Іванович, ну, давайте не будем сравнивать, скажем так, взаимоотношение с МВФ в 90-х и взаимоотношение с МВФ в 2019 году. Это немножко разный уровень взаимоотношений и разная их глубина, скажем так, мягко скажем. Поэтому... но то, что вам удавалось в 19-х, наверное, были на это предпосылки. Александр Дубинский.

СУСЛОВ В.І. Давайте как-то встретимся, поговорим. Я узнаю, что не удастся вам, может, что-то подскажу.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Віктор Іванович, разрешите, пожалуйста, вопрос. При нынешнем уровне ликвидности банковской системы и уровне резервов Национального банка золотовалютных насколько целесообразно предложение сотрудничества с МВФ? Перефразируя, насколько критично сейчас сотрудничество для Украины с МВФ, о чем мы так постоянно много говорим? Если можно, оцените его, пожалуйста.

СУСЛОВ В.І. Все же понимают, что МВФ – это не панацея, это скорая помощь, да. Когда экономика больна, страна обращается к МВФ. Поэтому в конечном счете нужно ставить задачу прекращения получения кредитов МВФ, нельзя жить все время за счет кредитов. Но для этого нужно реализовать определенную свою программу стабилизации

экономики, которой нет. А при той политике, когда сейчас просто разграбляется бюджет вот с этими ОВДП, со спекулятивными операциями, в которые втянули страну, когда постоянно растет внешний долг, конечно, страна вынуждена сотрудничать с МВФ и сейчас от этого отказаться нельзя. Поэтому смотрите более широко на вещи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ольга Белькова.

БЕЛЬКОВА О.В. Я как молодой депутат 3 скликань, уважно почула вашу пораду. І я запитала вас конкретно по сьогоднішній ситуації, не тій, яка була в 1990-х роках, а по сьогоднішній, і в тій частині, яка стосується безпосередньо функціонування НБУ. Чи маєте ви прямі застереження щодо нинішньої програми МВФ? Якщо ви не знаєте, у чому вона заключається, і які вимоги сьогодні МВФ щодо банківської системи, я це також сприймаю. Але, будь ласка, сформулюйте свою думку як майбутній можливий член Ради НБК щодо того, що ми як депутати повинні були би змінити, на вашу думку. Це перше питання.

І друге: ви сказали, що Україна сьогодні має обирати між МВФ і, можливо, іншими якимись варіантами: чи то ОВДП, чи то інші займи і так далі. Я побачила з вашої автобіографії, що ви були представником уряду України у Євразійській економічній комісії. Скажіть, будь ласка, як ви вважаєте, чи є Євразійська економічна комісія або той напрямок зовнішньої, скажімо так, розвитку України, який тоді розглядався як альтернативний, чинним для сьогодні для України? І чи міг би він стати варіантом оновлення економіки України?

СУСЛОВ В.І. Все это было давно и совершенно в другой ситуации, когда все это имело значение для Украины. Сейчас никакого участия в Евразийской экономической комиссии нет и естественно не будет в ближайшей перспективе, и даже в отдаленной я такого не вижу. Что касается вашего вопроса по меморандуму, вы тогда спрашивайте о каком меморандуме идет речь. Потому что у нас сейчас фактически уже готовится новая программа, да. Старые программы, да, они считайте, что больше, ну, многие тезисы там переходят, но они не выполняются в полном объеме. Но я всегда говорил и говорю то, что подписано со стороны Украины независимо от того нравится это кому то или нет, в том числе и мне, обязательно должно выполняться в полном объеме. Потому что это обязательство государства. И самое худшее, что у нас бывает, это программы, которые подписываются не затем чтобы их выполнить, а чтобы их не выполнить. Поэтому возражений против того, что прошло уже, у меня никаких нет.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибо. Далі: Цибін Сергій Петрович.

ЦИБІН С.П. Добрый день уважаемые депутаты. Добрый день присутствующие, коллеги. Я в банковской системе нахожусь с 89-го года. На руководящих должностях больше 10 лет. И поэтому всю свою работу проводил со стороны банковской системы, а не со стороны державних органов. И поэтому знаю ее не изнутри, а наоборот с той стороны, когда нам приходилось отчитываться всегда перед Национальным банком. В связи с этим считаю, что мой опыт может пригодиться в совете.

Непосредственно что я бы хотел сделать в Совете? Я хотел бы изменить денежно-кредитную политику Украины, основная цель которой должна стать достижением максимальной занятости населения, стабильных цен и умеренных долгосрочных процентных ставок. У нас сегодня о долгосрочных процентных ставках и о кредитах вообще речи не идет. Доступность и стоимость кредитов в экономике – это основная цель, для чего я хотел бы прийти в Совет. Под лозунгами независимости Национального банка на сегодняшний день не может маскироваться беззаконность, вседозволенность и безнаказанность, прикрытая коллегиальным решением. Экономическая, политическая независимость Национального банка должна быть, но в рамках Конституции и основополагающих принципах права. В результате изменения смысла 56 статьи Закона о Национальном банке в 14-м году на сегодняшний день произошел переход от законодательного регулирования рынка финансовых услуг к регулированию с помощью подзаконных неюстированных нормативно-правовых актов с неограниченными полномочиями регулятора и отсутствием какого-либо контроля. Я считаю, что необходимо в данной ситуации для того, чтобы стабилизировать ситуацию в банковской сфере, изменить смысл статьи 56. Почему? Потому что Национальный банк сегодня получил и, по сути, судебную власть, и исполнительную власть, и законодательную, и карательную. То есть все возможные функции, которые только есть у державы, сегодня воплощены в Национальном банке, при этом никакого контроля за этим нет. Ответственность и подотчетность Центрального банка перед обществом должна быть. То есть все решения, которые принимает правление на сегодняшний день, каким-то образом должны быть оценены обществом. Отсюда доверие общества к Национальному банку и к банковской системе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибо. Регламент вийшел.

Скажіть, будь ласка, а ТОВ ..... чим займається?

ЦИБІН С.П. Это была финансовая компания кредитная, но после того, когда Держфінпослуг...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Була, вже ви її закрили?

ЦИБІН С.П. Нет, мы ее не закрыли, мы ее... мы сдали лицензию.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Как?

ЦИБІН С.П. Сдали лицензию.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, сдали лицензию. А чего? Двадцать лет проработали.

ЦИБІН С.П. А потому что... да, потому что стало невыгодно работать в этом направлении.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А что-то изменилось?

ЦИБІН С.П. Изменилось. Национальный банк...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Что...

ЦИБІН С.П. Ой, Национальный банк, Держфінпослуг запретил привлечение финансовым компаниям точно так, как это делают банки. И поэтому кредитные компании стали работать только на своих средствах.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Які запитання є? Немає запитань. Шапран Віталій Сергійович.

ШАПРАН В.С. Дякую за можливість виступити. Зараз я працюю головним експертом з питань грошово-кредитної політики Ради Національного банку, є співробітником Національного банку діючим, от, тому... Раніше дванадцять років пропрацював в Національному рейтинговому агентстві, займався аналізом кредитних ризиків. І також працюю на кафедрі фондового ринку та корпоративного управління Українського інституту розвитку фондового ринку.

От я думаю, що ці три сфери, в яких я набув досвіду, вони дуже вдало komponуються для участі у роботі колегіального органу, і тому подав документи на конкурс. Я можу поділитися враженнями від роботи на Раді Національного банку. Хочу сказати, що це не тільки монетарна політика, це ще і аудит, і система внутрішнього контролю. По окремих темах систем контролю .... всі аудитори великої трійки, да, но не беруться проводити аудит. Тобто багато таких складних проблемних питань, специфічних, які стосуються саме роботи центрального банку країни. Ну, щоб було зрозуміле моє бачення ситуації, я вважаю, що перша одна із проблем, яка вимальовується вже давно не перший рік – це комунікація центрального банку з парламентом. Ніяких спеціальних звітів, ніяких офіційних комунікацій ми не відчуваємо, принаймні при минулих скликаннях ради. Я так розумію, що парламентарі користуються здебільшого публічною інформацією, яка є на сайті. Але мені хотілося б, щоб ця комунікація була більш поглибленою. І, можливо, це призвело до того, щоб ми уникали якихось конфліктів або непорозумінь.

Друге, я хочу звернути увагу, що у нас зараз, у нас станом на вчора знаходилось у власності нерезидентів ОВДП на 3,9 мільярда доларів, майже 4 мільярди. Це приблизно 18 відсотків наявних золотовалютних резервів. Тому ситуація така, що, я думаю, що співпраця з Міжнародним валютним фондом в поточному тактичному стані є безальтернативною. І закликав би і комітет, і парламент прикласти максимум зусиль для сприяння розвитку цієї співпраці. Друге, це забезпечення зростання кредитування. Є певні резерви для цього. І в рамках оптимізації резервування, в рамках покращення доступу наших підприємств до торгівельного фінансування. Тому що ми маємо зараз картину, коли наші західні банки, які мають тут доньок, вони відкривають ліміти. І ми їх щорічно не використовуємо приблизно на 2-2,5 мільярда доларів. А потім говоримо, що у нас немає фінансування і так далі.

Основна причина в тому – це великий рівень фопізації економіки, великий рівень оптимізаційних схем між групами юридичних осіб.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Дивіться, Віталій Сергійович, скажіть, будь ласка, ви можете виділити якісь помилки в роботі Національного банку за останній рік, скажімо.

ШАПРАН В.С. Знаєте, оскільки я є співробітником Національного банку і вимушений дотримуватись певних етичних стандартів, то я б сказав, що діяльність правління коментує нехай саме правління.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ясно.

Які ще є питання? Будь ласка, Ніна Петрівна

ЮЖАНІНА Н.П. Я, можливо, якісь терміни не зовсім професійно назву. Тому що з'єднали два комітети, можливо, не все до кінця знаю правильно. Але у мене таке питання виникає уже декілька років останніх підряд щодо валютного контролю з боку Національного банку і повернення валютної виручки. Ми лібералізацію валютного законодавства все там робили нібито як потрібно для цивілізованої країни, для цивілізованих відношень. Я знаю, що на сьогоднішній день астрономічна цифра не повернення валютної виручки в Україну. При тому, що ці всі експортери отримали бюджетне відшкодування. Ми розірвали ці норми щодо отримання валютної виручки в Україну, і з бюджетним відшкодуванням, яке відбувається незалежно від того в декларації на наступний податковий період за декларацією. І я бачила просто листи-звернення Національного банку, в тому числі і до нашого комітету, що щось треба з цією ситуацією робити. Ви не скажете яка зараз цифра, до яких розмірів уже досягли ці порушення?

ШАПРАН В.С. Ну, це не відноситься прямо до компетенції ради. Тому я інформацією не володію.

ЮЖАНІНА Н.П. Не знаєте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Щербань Павло Павлович. Нема.

Ми підходимо уже до завершення. Ярецький Олександр Анатолійович.

ЯРЕЦЬКИЙ О.А. Добрий день шановні народні депутати, шановні присутні. Дякую за цю чудову можливість донести свої думки, пропозиції щодо можливого посилення інституційної спроможності Ради НБУ, яка залежить також і від подальшого вдосконалення окремих норм Закону України "Про Національний банк" і в цілому законодавчого процесу. Коротко про себе. Я з 97-го року в банківській системі. Переважно це юриспруденція. Але у мене є багатий досвід і роботи з проблемними активами, і роботи в банківській безпеці, і створення банків, і продажу банків, і роботи в царині законодавчої роботи. Я є автором декількох законопроектів. І в тому числі і майбутні, сподіваюсь, також законопроекти, які я вже там, над якими я зараз працюю теж будуть стосуватись банківської системи. Тобто я є експертом з багатьох питань банківської діяльності, в тому числі і корпоративного управління, і в тому числі систем внутрішнього контролю. І саме тому моїм завданням, на мій погляд, я згоден з попередніми присутніми частково, що, на жаль, зараз рада перетворилась на такий придатак до правління через не виконання якраз основної своєї другої функції, яка прописана в Законі в статті 8 "Про Національний банк", це якраз нагляд за системою внутрішнього контролю. В чому проблема. Національний банк, в принципі, чудово розуміє і знає, як має побудована бути система внутрішнього контролю. Він доводив її до банків. Ключовими елементами системи внутрішнього контролю є три рівні: операційна – перший рівень, другий – це підрозділ ризиків і комплаєнс, третій – аудит. Оце складається система внутрішнього контролю, яка в свою чергу є системою більш глибоких систем корпоративного управління. Що ми бачимо на прикладі Національного банку. Відсутній департамент ризиків. З незрозумілих причин він був, кудись зник. Взагалі відсутній підрозділ комплаєнс. До чого це призводить. До того, що є багато порушень в діяльності Національного банку, які ми наблюдали, мали можливість спостерігати під час банкопаду. Це підтверджено судовими

рішеннями. Це інші незаконні дії Національного банку, які я бачу як правник, на жаль. На превеликий жаль. Тому перше завдання, яке я для себе бачу, це знов-таки повернення і підсилення функцій внутрішнього контролю і нагляду Ради Національного банку за цією системою.

Друге завдання, яке я бачу в складі Ради Національного банку, це питання імплементації СПЛІТ. І знов-таки я розглядаю як проміжний етап. Тому що в цьому питанні є теж проблема дотримання Конституції у відповідності сучасного стану статусу Національного банку вимогам Конституції. В Конституції записана лише одна функція Національного банку – це стабільність грошової одиниці, це монетарна функція. З іншого боку, на Національний банк покладений законом нагляд за банківською системою. Виникає конфлікт інтересів, коли в одному органі поєднуються несумісні, на мій погляд, функції. Як орган, який наділений владними повноваженнями по контролю за банківською системою, він має бути в системі виконавчих органів влади. Ми не можемо ігнорувати питання Конституції і питання розподілу влади взагалі в країні на законодавчу, виконавчу і судову. В цій частині Національний банк залишається поза межами правового регулювання, і не відповідає його статусу Конституції.

Тому, на мій погляд, подальшим розвитком системи імплементації СПЛІТу має бути все ж таки розділення Національного банку як класичного центробанку і мегарегулятора як наглядового органу державної влади в системі органів виконавчої влади.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ЯРЕЦЬКИЙ О.А. Я ще не закінчив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, за ліміт ви вийшли вже, часу.

Дивіться, є у мене декілька запитань. Є "Банк Форум", ви працювали в ньому. Була введена адміністрація тимчасова, він був закритий.

ЯРЕЦЬКИЙ О.А. Так, я працював в банку...

ГОЛОВУЮЧИЙ. І я от заугливі зараз "Юнісон" банк також, да, він в стадії ліквідації?

ЯРЕЦЬКИЙ О.А. Так, я можу прокоментувати. Я працював...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прокоментуйте, будь ласка.

ЯРЕЦЬКИЙ О.А. Я працював в "Банку Форум" з лютого 2013 року по січень 2014 року. Тимчасова адміністрація була введена в березні 2014 року. Я прийшов тоді виконавчим директором з правової роботи, а потім, враховуючи мій значний досвід, успішний досвід роботи з проблемними активами, я був повністю переведений на посаду члена правління відповідального за роботу з проблемною заборгованістю "Банку Форум". Відповідав виключно з успадкованими проблемними активами. На цій посаді я достатньо зробив ефективних дій стосовно покращення роботи банку з проблемними активами. Але тодішній статус судової системи, перш за все, дав мені зрозуміти, що моя подальша діяльність неефективна буде в цьому напрямку, тому що проблема "Банку Форум" була в тому, що у нього топ-10 великих позичальників юридичних осіб, багатьох з них бенефіціари сиділи в попередньому складі Верховної Ради, з ними нічого не можна було зробити. Тобто проблема була в тому, що ці проблемні активи були вже з достатньо великим строком давності і, фактично, безнадійні. А, що стосовно причин виведу "Банку Форум"...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але ви ж бралися за цю роботу. Ви ж розуміли...

ЯРЕЦЬКИЙ О.А. Так, я брався за цю роботу в тих умовах, які... І зробив все можливе від мене для того, щоб її покращити. Але ж я не можу перепрыгнути через те, що відбувалось тоді в країні.

І знов-таки той попередній досвід, який був, і ту систему, яку вибудувала у Вищому господарському суді попередня влада Януковича, це теж ні для кого не секрет, всі знають імена Татькова чи Смельянова, наприклад.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Які ще питання є? Які ще? Нема питань?

ДУБІНСЬКИЙ О.А. У мене є питання. Шановний пане Олександр, а скажіть, як можна зараз швидко підвищити ефективність дії самої Ради Національного банку зі змінами яких законів, яких статей?

ЯРЕЦЬКИЙ О.А. Вибачте, я не дочув.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Як ефективно підвищити, собственно, ефективність діяльності Ради Національного банку, щоб вона впливала на макроекономічну політику?

ЯРЕЦЬКИЙ О.А. Справа в тому, що, на мій погляд, в законі, якщо брати функції Національного банку, то вони чітко визначені в статті 8 "Основні завдання". А якщо брати можливість, інструментарій в пункті 9, то він присвячений більше питанням саме монетарної політики. Але там майже немає наглядових функцій. Я знаю, що в Національному банку є великий конфлікт з підзвітністю саме раді правління. Є конфлікт на рівні менеджерів, які не вважають за необхідне. Вчора була дискусія навіть за участю Милованова у Facebook, коли він прямо там звинуватив директора Департаменту ризиків колишнього, який не хотів звітувати Раді Національного банку стосовно ефективності роботи самого Національного банку з проблемним портфелем активів, який був у Національного банку.

І, до речі, знову ж таки питання, цей портфель Національний банк при рефінансуванні брав найкраще, що є в банках, найкраще відбирав кредитні портфелі, забезпечені. Як вони потім продалися через Фонд гарантування вкладів? За копійки. Через який період? Через великий час, через великий проміжок часу. Треба розуміти, що активи це не вино, яке з часом тільки там цінніше стає. Якщо актив не обслуговується, з ним ніхто нічого не робить, він все, позичальники виводять активи, проводять судову роботу, продали за копійки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ПРОЗОРОВ Ю.В. Пане Олександр, а можна я одну хвилинку добавлю. Я у попередньому скликанні консультував голову цього комітету і голову Комітету з промислової політики, якого вже нема. Ми підготували чотири тоді законопроекти щодо зміни ролі Ради Національного банку в системі корпоративного управління. Бо зараз Рада Національного банку є такий гібридний орган, він частково є радою з монетарної політики, частково є недонаглядовою

радою. Необхідно, щоб Рада Національного банку стала наглядовою радою, тобто вона могла тоді контролювати не тільки кошторис адміністративних витрат, а всіх витрат Національного банку, в тому числі витрат на здійснення монетарної політики. І необхідно встановити КРІ для правління, щоквартально його відслідковувати і по прийняттю основних засад грошово-кредитної політики прийняти рішення, чи виконано, чи не виконано, і яка тоді буде відповідальність членів правління, і, відповідно, монетарного департаменту, коли монетарний ..... знову не буде виконувати план.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Давайте завершувати вже дискусію.

ЯРЕЦЬКИЙ О.А. Якщо можна, я ще хочу додати. Дивіться, навіть в складі ради зараз існує конфлікт інтересів. Голова НБУ входить у склад ради наглядового органу і сам оцінює фактично, і контролює свою ж роботу у складі виконавчого органу. Нема жодної системи правління.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це ж норма закону, це ж не те, що так...

ЯРЕЦЬКИЙ О.А. Це якраз відповідь на питання, що потрібно змінити в законі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ясно. Дякую всім учасникам за участь у нашому засіданні. Ми всіх вислухали. Нам необхідний час для того, аби вивчити ваші ще особливі справи і прийняти виважене рішення. Тому я оголошую перерву в засіданні зараз. А повернемося ми до вирішення цього питання, ми вас повідомимо коли. Це буде чи завтра, чи післязавтра. Дякую.